

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач випускової кафедри
_____ Ельвіра ЛУЗІК
« ___ » _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма «Практична психологія»

**Тема: «Вплив соціальних мереж на процес соціалізації студентської
молоді під час війни»**

Виконавець: здобувач групи ПП-426 Жернова Єва Олександрівна

Керівник: доктор пед. наук, професор Лузік Ельвіра Василівна

Нормоконтролер: _____ Тамара МИХЕСВА

КИЇВ 2024

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра педагогіки та психології професійної освіти
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 053 «Психологія»
ОПП «Практична психологія»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Ельвіра ЛУЗІК
« » _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи

Жернової Єви Олександрівни

1. Тема кваліфікаційної роботи «Вплив соціальних мереж на процес соціалізації студентської молоді під час війни» затверджена наказом ректора від 22.03.2024 №422/ст.
2. Термін виконання роботи: з 29.01.2024 р. до 16.06.2024 р.
3. Вихідні дані до роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до першого та другого розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків загальним обсягом 77 сторінок, з них обсяг основного тексту 52 сторінок, список використаних джерел нараховує 40 позиції.
4. Зміст пояснювальної записки: Вступ; Розділ 1. Теоретичний аналіз впливу соціальних мереж на соціалізацію студентської молоді; Висновки до першого розділу; Розділ 2. Емпіричне дослідження впливу соціальних мереж на соціалізацію студентської молоді; Висновки до другого розділу; Висновки; Список використаних джерел та літератури; Додатки.
5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного матеріалу): 2 таблиці, 4 діаграми.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Опрацювання та реферування літератури з теми дослідження. Визначення об'єкта і предмета дослідження	29.01.2024	29.01.2024
2.	Формулювання теми, мети, завдань дослідження. Написання вступу. Складання попереднього плану роботи. Узгодження з керівником	12.02.2024	13.02.2024
3.	Написання першого розділу. Подання керівникові на перевірку	25.03.2024	25.03.2024
4.	Написання другого розділу. Подання керівникові на перевірку	22.04.2024	26.04.2024
5.	Оформлення роботи. Подання керівникові на перевірку	01.05.2024	01.05.2024
6.	Попередній захист кваліфікаційної роботи	20.05.2024	20.05.2024
7.	Опрацювання зауважень і виправлення недоліків	25.05.2024	27.05.2024
8.	Подання остаточного варіанта роботи на кафедру для перевірки на академічну доброчесність	27.05.2024	28.05.2024
9.	Подання кваліфікаційної роботи на рецензування	05.06.2024	
10	Захист роботи	10.06.2024	

7. Дата видачі завдання: «29» січня 2024 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Ельвіра ЛУЗІК

Завдання прийняв до виконання _____ Єва ЖЕРНОВА

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Вплив соціальних мереж на процес соціалізації студентської молоді під час війни»: 66 сторінок, 30 використаних джерел та літератури, 5 додатки.

Об'єкт дослідження – процес соціалізації студентської молоді.

Предмет – вплив соціальних мереж на процес соціалізації студентської молоді під час війни.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та емпіричному дослідженні особливостей виявлення впливу соціальних мереж на процес соціалізації студентської молоді з урахуванням сучасних технологій та соціальних змін.

У кваліфікаційній роботі розкрито поняття соціалізації, що включає поняття адаптивності, критичного мислення, комунікативної креативності, міжособистісні відносини. Описано етапи інтернет-залежності та їх вплив на процес соціалізації студентської молоді під час війни.

Практичне значення роботи полягає в тому, що матеріали дослідження можуть бути використані в майбутніх наукових дослідженнях, у професійній підготовці практикуючих психологів, а також у лекційних та практичних заняттях у вищих навчальних закладах, спецкурсах та спецсемінарах та надання інформації щодо підвищення ефективності використання соціальних мереж в процесі соціалізації студентів.

ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНІСТЬ, СОЦІАЛІЗАЦІЯ, АДАПТИВНІСТЬ,
КОМУНІКАТИВНА КРЕАТИВНІСТЬ, КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ,
МІЖОСОБИСТІСНІ ВІДНОСИНИ, ВІЙНА.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	8
1.1 Соціалізація студентської молоді – як проблема становлення особистості.....	8
1.2. Психологічні особливості впливу соціальних мереж на формування індивідуального «Я» студентів.....	14
1.3. Характеристика вибору стратегій соціалізації в контексті використання соціальних мереж студентами.....	23
Висновки до першого розділу.....	32
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	34
2.1. Організація дослідження та вибір методів аналізу впливу соціальних мереж на соціалізацію студентів.....	34
2.2. Аналіз та інтерпретація результатів емпіричного дослідження впливу соціальних мереж на соціалізацію студентської молоді.....	37
2.3. Практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання соціальних мереж в процесі соціалізації студентів.....	45
Висновки до другого розділу.....	50
ВИСНОВКИ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	54
ДОДАТКИ	58

ВСТУП

Актуальність. Сучасна студентська молодь переживає значний вплив соціальних мереж на свій процес соціалізації. Ця тема стає все більш актуальною, оскільки соціальні мережі відіграють ключову роль у формуванні ідентичності, комунікації та сприйнятті світу серед молоді. Нові технології змінюють способи, якими студенти спілкуються, отримують інформацію та формують власні погляди. Сприйняття соціальних мереж як інструменту соціалізації студентської молоді потребує детального аналізу з різних позицій.

Засвоєння цінностей, норм та звичаїв через соціальні мережі може мати як позитивні, так і негативні наслідки для студентської аудиторії. На одному боці, це може сприяти розширенню кругозору, підвищенню соціальної активності та впливу, а також сприяти виробленню толерантності до різних культурних та соціальних поглядів. Проте, з іншого боку, переваги можуть перетворитися на загрозу, коли студенти стикаються з фільтрованим інформаційним потоком, алгоритмічною маніпуляцією та надмірними стандартами щодо зовнішності та успіху.

Одні з ключових аспектів впливу соціальних мереж на соціалізацію студентів є їх роль у формуванні соціальних зв'язків та мережі підтримки. Соціальні платформи дозволяють студентам легко знаходити однодумців, обмінюватися досвідом та враженнями, що сприяє підвищенню самопізнання та розвитку особистості. З іншого боку, це може також призвести до ізольованості від реального світу та сприяти відчуттю самотності у випадку переваги віртуальних знайомств над офлайн-спілкуванням.

Крім того, соціальні мережі впливають на процес соціалізації студентів шляхом поширення ідеалів та стереотипів щодо успіху, краси, влади та інших соціально значущих аспектів. Студенти можуть відчувати тиск соціальних мереж на досягнення певного стандарту, що впливає на їх самооцінку та психічне здоров'я. Більшість соціальних мереж сповнені фільтрами та зображеннями

ідеального життя, що може породжувати відчуття невдоволеності своїм життям серед студентської аудиторії.

Зокрема, такі аспекти, як розповсюдження фейкових новин, кіберзнуцання та порушення приватності, мають серйозний вплив на соціалізацію студентів через соціальні мережі. Це створює складні виклики для вчителів, батьків та інших соціальних агентів у формуванні правильних цінностей та навичок для ефективної адаптації до сучасного цифрового світу.

Об'єкт дослідження: процес соціалізації студентської молоді.

Предмет дослідження: вплив соціальних мереж на процес соціалізації студентської молоді під час війни.

Мета дослідження: виявлення впливу соціальних мереж на процес соціалізації студентської молоді з урахуванням сучасних технологій та соціальних змін.

Завдання дослідження:

1. Провести теоретичний аналіз впливу соціальних мереж на соціалізацію студентської молоді.
2. Визначити методичну базу дослідження.
3. Провести математичний аналіз результатів дослідження.
4. Розробити рекомендації щодо підвищення ефективності використання соціальних мереж в процесі соціалізації студентів.

Гіпотеза дослідження: соціальні мережі позитивно впливають на процес соціалізації студентської молоді.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що матеріали дослідження можуть бути використані в наукових дослідженнях, у професійній підготовці практикуючих психологів, у навчальному процесі з групової психологічної корекції, а також у лекційних та практичних заняттях у вищих навчальних закладах, спецкурсах та спецсемінарах.

Структура роботи: робота складається з двох розділів, шести підрозділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 76 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Соціалізація студентської молоді – як проблема становлення особистості

З точки зору комунікації, навчання представляє собою взаємодію між педагогом і студентом, що має системний характер. Ця взаємодія зосереджена на взаємодії між викладачем і учнем, і вона опосередкована різноманітними засобами, методами та організаційними формами навчання та спілкування. Процес навчання охоплює як дидактичний, пов'язаний з засвоєнням знань, так і соціально-психологічний, який відображає взаємовідносини у студентській групі, соціально-психологічний клімат та рівень розуміння в системі "педагог-студент". Цей соціально-психологічний компонент включає проблеми адаптації студентів до умов ЗВО, створення позитивного соціально-психологічного середовища в групі, взаємодію з викладачами, міжособистісні конфлікти та інші аспекти, які впливають на соціалізацію студентів. Особливу увагу слід приділити адаптації першокурсників до нових умов навчання, оскільки це може бути складним для них через недостатню орієнтацію в соціально-психологічному просторі університету. [3, с. 38].

Адаптація (лат. — пристосовувати) у психології особистості — пристосування індивіда до умов соціального середовища та існування в ньому.

Проблема, з якою стикаються першокурсники, не обмежується лише зусиллями по сприйняттю та розумінню нової системи, а також включає процес прийняття її на емоційно-особистісному рівні та пошук особистісних сенсів у ній. Підвищена увага до потенційної загрози, яка виникає внаслідок неадаптивності до нових умов навчання, може виявитися в відсутності орієнтації в соціально-психологічному просторі навчального закладу, що призводить до

відчуття певної ізольованості та негативно впливає на самооцінку особистості та процеси міжособистісного спілкування в групі. Ці чинники часто спричиняють втрату інтересу до навчання та отримання вищої освіти[32].

Адаптивність (лат. — пристосовувати) — інтегративна властивість, яка характеризує ступінь психологічної адаптації особистості, визначається відповідністю (власне адаптивність), відносною невідповідністю (неадаптивність) або крайнім ступенем невідповідності і відсутністю можливості адаптації (деадаптивність) між цілями, стремліннями індивіда і досягнутими результатами.

Складнощі адаптації породжуються здебільшого мотиваційними, раціональними проблемами з поведінковими виявами, зокрема з емоційною залежністю студента від оцінки викладача. Однією з причин таких проблем є інфантильність як особистісна риса, яка спричиняє специфічну мотивацію навчання. Таким студентам притаманне бажання відповідати опанованим у дитинстві зовнішнім стандартам. У студентському середовищі їх особистісний статус у групах, як правило, значно нижчий, ніж у студентів, які менше часу витрачають на навчання, але мають добре розвинуті комунікативні здібності. Не менш відчутним є те, що першокурсник орієнтується на досвід спілкування в школі, де стосунки досить близькі й емоційно значущі [17, с. 19]. А потрапивши в нову систему соціалізації, продовжує відтворювати звичний стереотип поведінки, надмірно орієнтуючись на групу, керуючись її думкою у вчинках. Конформна (лат. — подібний) поведінка часто заважає у навчанні: першокурсник малоініціативний, не ставить запитань, соромиться підняти руку на семінарі, щоб не викликати негативної реакції групи, тощо.

Ще у роботах західних учених (М.Вебера, Е.Дюркгейма, Г.Тарда, ін.) була закладена теоретична база дослідження соціалізації. У подальшому розглядом даного феномена займалися Ч.Кулі, Т.Парсонс, Н.Смелзер, Е.Фромм, Е.Еріксон, Дж.Мід, М.Мід ін.; у вітчизняній науці різні аспекти соціалізації досліджувалися Г.М. Андрєєвою, Б.Г. Ананьєвим, О.О. Бодальовим, Л.С. Виготським, І.С.

Коном, О.М. Леонтьєвим, П.П. Горностаєв, ін., ними визначена сутність соціалізації, її закономірності, механізми й етапи даного процесу, вікові його особливості, роль у даному процесі різних соціальних інститутів, ін.

Соціалізація – це сукупність усіх соціальних і психологічних процесів, завдяки яким індивід засвоює систему знань, норм і цінностей, що дозволяють йому функціонувати як повноправному члену суспільства. Вона містить не лише усвідомлювані, цілеспрямовані та контрольовані впливи, але й стихійні процеси, що впливають на формування особистості, частка яких за сучасних соціальних умов збільшується. Це процес становлення особистості, поступове засвоєння нею вимог суспільства, набуття соціально значимих характеристик свідомості та поведінки, що регулюють її взаєностосунки із суспільством. Соціалізація починається з перших років життя людини і триває впродовж усього життя[39].

У науковій літературі зазначається, що соціалізація є двостороннім процесом: формування особистості відбувається не лише під впливом зовнішніх чинників, але й через активну участь самої особистості в своєму розвитку, що впливає на суспільство та його інститути. Крім того, процес соціалізації завжди стосується конкретної особи з її унікальними рисами і характеристиками, тому що для кожної особи соціалізація є індивідуальним процесом, який відрізняється від соціалізації інших осіб, навіть якщо вони є членами одного суспільства [24, с. 60].

Процес соціалізації студентської молоді є складним та багатогранним явищем, що включає в себе різні аспекти формування особистості, цінностей, соціальних навичок та ідентичності. Одним з ключових аспектів цього процесу є адаптація до нових соціальних ролей та середовищ, що включає в себе адаптацію до умов навчання, нових соціальних груп, а також розвиток спроможностей взаємодії та спілкування [6, с. 102].

У першу чергу, соціалізація студентської молоді відбувається через їхню взаємодію з різними соціальними агентами, такими як сім'я, школа, ровесники, викладачі та інші члени суспільства. Взаємодія з цими агентами допомагає

студентам усвідомлювати соціальні ролі, виробляти моральні цінності, а також набувати необхідні соціальні навички для ефективної адаптації в суспільстві.

Аспектом соціалізації є вплив соціальних стереотипів, норм і цінностей на формування ідентичності студентів. Соціальні стереотипи та очікування можуть впливати на спосіб, яким студенти сприймають себе та інших, а також на їхні можливості для самовираження та розвитку.

Також важливим аспектом є вплив культурних, етнічних та соціальних різноманітностей на соціалізацію студентів. В сучасному суспільстві студентська молодь зіткнеться з різноманітністю культур, відмінностей у способах життя та менталітетів. Це вимагає від них розвитку толерантності, вміння співпрацювати та відкритості до нових ідей та перспектив.

Формування особистості під час процесу соціалізації визначається широким спектром факторів, які взаємодіють між собою і впливають на індивідуальний розвиток кожної особи. Один з найважливіших факторів - це вплив сім'ї та родини. Саме в родинному середовищі формуються перші соціальні навички, цінності та норми поведінки. Взаємодія з батьками, братами і сестрами, а також прийоми, які приймаються в сім'ї, мають значний вплив на формування характеру та особистісних якостей особистості.[35]

Шкільне середовище відіграє важливу роль у соціалізації молоді. Участь у навчальних заняттях, спортивних та культурних заходах, а також взаємодія з однолітками та вчителями допомагає формувати соціальні навички, розвивати емоційний і інтелектуальний потенціал студентів. Шкільне середовище також впливає на формування соціальних стереотипів та цінностей, які можуть визначати подальше життєве спрямування особистості.

Значний вплив на соціалізацію молоді має також мас-медіа та інтернет. Засоби масової інформації, включаючи телебачення, інтернет-портали та соціальні мережі, впливають на формування світогляду, цінностей та стереотипів серед студентської аудиторії. Поширення ідеалів краси, стандартів успіху та інших соціальних норм через мас-медіа може впливати на самооцінку та психологічний стан молоді [14, с. 24].

Культурне середовище, в якому зростає студентська молодь, також має значний вплив на їхню соціалізацію. Різноманітність культурних традицій, мов, релігій та звичаїв у суспільстві створює унікальне середовище для формування ідентичності та соціальних уявлень студентів. Взаємодія з представниками різних культур допомагає студентам розширювати світогляд, розвивати толерантність та взаєморозуміння.

Також не можна недооцінювати вплив економічних умов та соціального статусу на соціалізацію студентів. Умови життя, доступ до освіти, матеріальні можливості та рівень доходу родини також впливають на шляхи реалізації потенціалу молоді, їхні можливості у суспільному та професійному житті.

Взаємозв'язок між соціалізацією студентів і їхнім психологічним благополуччям є важливим аспектом розуміння процесів адаптації та розвитку молоді в сучасному суспільстві. Соціалізація, як процес вивчення та усвідомлення соціальних норм, цінностей та ролей, впливає на різні аспекти психічного здоров'я студентів, включаючи їхню самооцінку, емоційну стійкість, соціальні навички та загальний рівень їхнього щастя та задоволення від життя [25, с. 87].

Одним з ключових аспектів взаємозв'язку між соціалізацією студентів і їх психологічним благополуччям є вплив соціальних взаємодій на формування самооцінки. Студенти, які успішно інтегруються в соціальне середовище, зазвичай відчувають більшу впевненість у собі та мають позитивні переконання щодо своїх здібностей та можливостей. На відміну від цього, ізоляваність або відчуття відстороненості можуть призвести до негативного впливу на самооцінку та викликати проблеми з психічним здоров'ям.

Психологічне благополуччя студентів також може бути суттєво позначено на якості їхніх міжособистісних відносин. Здатність до співпраці, емпатії та ефективного спілкування в значній мірі залежить від рівня соціальної адаптації та здатності взаємодіяти з іншими членами суспільства. Студенти, які відчуваються комфортно у соціальних ситуаціях, зазвичай мають стабільніші та задоволеніші міжособистісні зв'язки.

Окрім того, соціалізація може впливати на емоційну стійкість студентів. Взаємодія з різними соціальними групами, конфлікти та випробування, що виникають під час соціалізації, можуть викликати стрес та тривогу. Однак здатність до адаптації та ефективного вирішення конфліктів може покращити рівень емоційної стійкості та зменшити негативний вплив стресових ситуацій на психічне здоров'я студентів.[34]

Важливо також зазначити, що психологічне благополуччя впливає на академічні досягнення студентів. Студенти, які відчують себе задоволеними та емоційно стійкими, зазвичай, мають кращі результати навчання, більшу мотивацію та здатність до концентрації на навчальних завданнях [7, с. 99].

Одним із ключових висновків є те, що сім'я відіграє важливу роль у вихованні та соціалізації молоді. Взаємодія з батьками та родиною формує основу цінностей, норм і соціальних ролей, які визначають подальше життя студентів. Також важливо враховувати вплив школи, друзів, мас-медіа та культурного середовища на соціалізацію молоді [18, с. 32].

Проведене дослідження демонструє, що успішна соціалізація сприяє психологічному благополуччю студентів, включаючи позитивну самооцінку, емоційну стійкість та задоволення від життя. Соціальна адаптація та підтримка в соціальних взаємодіях є ключовими компонентами становлення психічного здоров'я у молоді.

Також важливо підкреслити, що існують фактори, які можуть ускладнювати процес соціалізації та негативно впливати на психологічне благополуччя студентів. Сюди відносяться конфлікти в родині, недостатня підтримка соціальних мереж, економічні складнощі та інші фактори, які можуть викликати стрес та незадоволення.

Для підтримки позитивного процесу соціалізації та психологічного благополуччя студентів важливо розробляти програми та стратегії, спрямовані на підвищення соціальної підтримки, розвиток соціальних навичок та психологічну підтримку. Крім того, родинна, шкільна та соціальна середовища повинні створювати умови для активної участі студентів у різноманітних

соціальних та культурних заходах, що сприяють їхньому розвитку та самореалізації [1, с. 50].

1.2. Психологічні особливості впливу соціальних мереж на формування індивідуального «Я» студентів

В сучасному цифровому віці соціальні мережі виявляють великий вплив на життя студентів, не лише як засоби спілкування та отримання інформації, але й як фактор формування їхньої індивідуальності. Соціальні мережі стали не лише платформами для взаємодії, але й важливими аренами, де студенти відображають своє «Я», виражають свої погляди, прагнення та інтереси. Цей віртуальний простір надає можливість створення та реконструкції індивідуального ідентичності, але разом з тим вносить і ризики для психічного стану та самопізнання молоді [11, с. 28].

Зростання популярності соціальних мереж серед студентів створює нові можливості для самовираження та ідентифікації. Це віртуальне середовище надає можливість виражати свої думки, ділитися своїм життям та спостереженнями з іншими, що сприяє формуванню індивідуального стилю та уявлення про себе. Через соціальні мережі студенти здатні показати свою творчість, навички, досягнення та підкреслити свою унікальність, що може позитивно впливати на їхнє самопочуття та самовпевненість. При цьому, важливо враховувати, що віртуальна реальність соціальних мереж часто відрізняється від реального життя, що може викликати конфлікт між реальною особистістю та іміджем, який студент створює в Інтернеті. Багатофункціональність соціальних мереж, їхні можливості фільтрації і ретуші та інші інструменти редагування зображень можуть спотворювати реальність та спричиняти розрив між власною ідентичністю та виглядом, який студент прагне представити.

Крім того, використання соціальних мереж може впливати на самопізнання студентів. Інтерактивність інтернет-спілкування може сприяти

самовідкриттю та внутрішньому дослідженню, але в той же час може стати причиною зміни уявлень про себе, зокрема за рахунок залучення до порівняння з іншими та нереальних стандартів [4, с. 22].

Значний вплив соціальних мереж на формування індивідуального «Я» студентів також пов'язаний з формуванням відношень та соціальної взаємодії. Здатність до ефективного спілкування та взаємодії в мережі впливає на розвиток міжособистісних навичок, але водночас може призвести до зменшення реальних зв'язків та віддалення від живого спілкування.

Необхідно також враховувати психологічні ризики використання соціальних мереж, такі як відчуття неповноцінності, викликані постійним порівнянням з іншими, а також ризики виникнення стресу, депресії та інших психологічних проблем через постійний онлайн-тиск та негативне спілкування [18, с. 24].

Віртуальне спілкування та самопрезентація в соціальних мережах є одним з найбільш визначних аспектів сучасної онлайн-культури, яка має значний вплив на формування індивідуального «Я» студентів. Ці платформи надають унікальну можливість взаємодії з іншими користувачами, спілкування з різними людьми з усього світу та вираження власних думок, поглядів та ідентичності через різноманітні засоби віртуальної комунікації [21, с. 101].

Віртуальне спілкування в соціальних мережах відкриває безліч можливостей для студентів. Вони можуть легко знаходити спільноти та групи за інтересами, ділитися думками, новинами та інформацією, обговорювати актуальні питання і проблеми, а також встановлювати нові знайомства та створювати мережу професійних та особистих контактів.

Однак віртуальне спілкування також має свої виклики та нюанси. Наприклад, воно може призвести до зменшення реальних спілкувань та зв'язків, що може вплинути на якість міжособистісних відносин студентів. Також великий обсяг інформації та реклами, що поширюється через соціальні мережі, може перевантажувати користувачів та викликати стрес.

У контексті самопрезентації соціальні мережі надають студентам можливість створити унікальний імідж та представити себе у вигляді, який вони бажають. За допомогою фотографій, статусів, відео та інших форм віртуального контенту студенти можуть створювати певну іміджеву репутацію, вибирати, як і ким себе представити перед іншими користувачами.

Проте це також може призвести до появи деяких негативних аспектів. Наприклад, постійне порівняння себе з іншими, яке часто відбувається в соціальних мережах, може призвести до втрати впевненості в собі та негативно позначитися на самопочутті та самопрезентації [10, с. 33]. Крім того, уявлення про ідеальну життєву ситуацію, що часто розповсюджується через соціальні мережі, може призвести до реальної дезінформації та зміни уявлень про реальність.

Слід також враховувати вплив соціальних мереж на психологічне становище студентів. Часте відвідування соціальних мереж, особливо в умовах карантину та віддаленого навчання, може призвести до зменшення психологічного благополуччя, відчуття самотності та нереальних очікувань щодо власного життя [24, с. 74].

Соціальні мережі стали неодмінною складовою життя сучасної молоді, яка активно використовує їх для спілкування, отримання інформації та самовираження. Одним з ключових аспектів впливу соціальних мереж на студентів є їх вплив на самооцінку та самопізнання. Через постійну взаємодію з іншими користувачами, публікації особистого життя та вражень у вигляді фотографій, відео та статусів, студенти встановлюють певний образ себе в онлайн-середовищі, який може впливати на їхню самооцінку.

Соціальні мережі надають можливість створення вигляду "ідеального життя", де користувачі можуть вибирати, які аспекти свого життя демонструвати та як представляти себе перед іншими. Цей образ може бути відображенням бажаного ідеалу або відображенням того, як користувач хотів би бачити себе у віртуальному світі. Однак така самопрезентація може створювати нереальні

очікування у самого користувача щодо його власного життя та досягнень, що впливає на його самооцінку та сприйняття себе [14, с. 25].

Більше того, постійне порівняння себе з іншими, яке є неодмінною частиною використання соціальних мереж, може призвести до появи негативної самооцінки. Користувачі часто порівнюють своє життя з ідеалізованими образами, які представлені в соціальних мережах, і відчувають невдоволеність своїми досягненнями та статусом. Це може призвести до появи відчуття неповноцінності та недоліку, що негативно впливає на самооцінку студентів [2, с. 60].

Значний вплив соціальних мереж на самооцінку та самопізнання також може бути пов'язаний з реакцією користувачів на взаємодію з іншими користувачами та коментарі, які вони отримують. Негативні коментарі або критика можуть призвести до зниження самооцінки та відчуття невпевненості у собі, тоді як позитивна зворотна зв'язок може підвищити самооцінку та підтримати позитивне самопізнання.

Важливо також враховувати вплив соціальних мереж на самовизначення студентів. Через взаємодію з різноманітними групами та спілкування з різними людьми, студенти можуть відкривати для себе нові аспекти своєї особистості, виявляти нові інтереси та цінності, а також переглядати свої раніше утверджені переконання та погляди на життя. Однак цей процес може бути як позитивним, так і викликати певні труднощі, зокрема, конфлікт між реальною особистістю та віртуальним образом, який студенти прагнуть представити у соціальних мережах [20, с. 94].

Формування ідентичності через взаємодію у віртуальних спільнотах є складним та багатограним процесом, який відображає сучасні тенденції взаємодії та самовизначення в онлайн-середовищі. Віртуальні спільноти стали важливим аспектом соціального життя багатьох людей, включаючи студентів, які використовують їх для спілкування, обміну інформацією та вираження своєї ідентичності. У цьому контексті важливо розглянути, як взаємодія у віртуальних

спільнотах впливає на формування ідентичності студентів та як вони конструюють своє "Я" через цей процес.

Віртуальні спільноти надають студентам можливість виражати свої уподобання, інтереси та цінності у віртуальному середовищі. Це може включати приєднання до груп з однаковими інтересами або участь у форумах та обговореннях на певні теми. Через таку взаємодію студенти можуть відчувати себе частиною спільноти, де їхні думки та ідеї вітаються та цінуються, що сприяє формуванню їхньої ідентичності як членів певного соціального колективу [7, с. 55].

Крім того, віртуальні спільноти надають можливість для самовираження. Студенти можуть створювати власний профіль, ділитися своїми думками, фотографіями та іншим вмістом, що відображає їхні інтереси та погляди. Це дозволяє їм активно конструювати свою ідентичність у віртуальному просторі, вибираючи, як вони хочуть представити себе перед іншими користувачами.

Однак важливо розуміти, що ідентичність, сформована через взаємодію у віртуальних спільнотах, може відрізнитися від ідентичності в реальному житті. Віртуальний світ часто дозволяє створювати ідеалізовані образи себе, які можуть не відповідати реальності. Це може призвести до появи "віртуального Я", яке відрізняється від реальної особистості студента та може викликати конфлікт між реальним і вигаданим образом [9, с. 12].

Крім того, віртуальні спільноти можуть впливати на самооцінку студентів. Вони можуть порівнювати своє життя, досягнення та вигляд з іншими членами спільноти, що може призвести до почуття неповноцінності або невдоволеності собою. Негативні відгуки або критика з боку інших користувачів також може впливати на самопочуття та самооцінку студентів у віртуальних спільнотах.

Віртуальні стандарти краси стали невід'ємною частиною сучасного онлайн-світу, де соціальні мережі, інтернет-форуми та інші платформи виступають важливими каналами для поширення ідеалізованих зображень краси та стандартів зовнішності. Ці стандарти впливають на сприйняття та

самосприйняття людей, особливо молоді, і можуть мати як позитивні, так і негативні наслідки.

У сучасному цифровому середовищі ідеали краси знаходяться під постійним впливом медіа, рекламних кампаній, відео-блогерів та інших впливових особистостей, які пропагують певні стандарти зовнішності через власний контент. Це може включати ідеальні фізичні параметри, які представлені у вигляді певної фігури, розміру одягу, форми обличчя, кольору шкіри та інших атрибутів, які стають мірками краси для багатьох.

Один із важливих аспектів впливу віртуальних стандартів краси на самосприйняття полягає в постійному порівнянні себе з ідеалізованими образами, які представлені в онлайн-середовищі. Це може призвести до почуття невпевненості у власній зовнішності, незадоволеності власним виглядом, а також виникнення комплексів та розладів в їжі у молоді. Постійний потік "ідеальних" зображень у соціальних мережах може створювати недсяжні стандарти, які не відповідають реальності та можуть викликати негативний вплив на психічне здоров'я та самооцінку [2, с. 16].

Проте варто відзначити, що віртуальні стандарти краси також можуть мати позитивний вплив на самосприйняття. Наприклад, спільноти, які пропагують прийняття тіла та різноманітність, можуть створювати позитивне середовище для самовираження та підтримки різних типів зовнішності. Також деякі користувачі використовують соціальні мережі як засіб для самовираження та позитивного ставлення до свого вигляду, що може зміцнювати їхнє самопочуття та підвищувати самооцінку.

Важливо також враховувати вплив соціальних мереж на культурні стандарти краси. З розвитком глобального інтернету ми спостерігаємо зростання різноманітності та включеності в ідеали краси. Люди з різних культур можуть впливати на віртуальні стандарти краси, представляючи унікальні та різноманітні красиві образи, що сприяє відкриттю нових перспектив та розширенню уявлень про красу [4, с. 93].

Використання соціальних мереж стало не тільки розповсюдженим, але й невід'ємною частиною повсякденного життя багатьох людей, особливо молоді. Однак разом із загальною популярністю соціальних мереж приходить і ряд негативних наслідків, серед яких емоційне виснаження та стрес. Ці явища можуть виникати з різних причин, від постійного прагнення досягти ідеального образу в онлайн-середовищі до порівняння свого життя з ідеалізованими представленнями, що призводить до стресу і відчуття невдач.

Однією з головних причин емоційного виснаження є постійний тиск, який виникає від необхідності підтримувати ідеальне враження про себе в соціальних мережах. Люди часто стикаються з великими очікуваннями стосовно кількості лайків, коментарів та позитивного відгуку на свої публікації. Це може створювати надмірний стрес і відчуття невдачі у випадку, якщо очікуваний результат не досягається. Постійне прагнення до підтвердження свого соціального статусу в мережі може призводити до виснаження і зниження самооцінки [10, с. 12].

Крім того, переважна кількість інформації, яка постійно надходить через соціальні мережі, може призвести до інформаційного перевантаження і стресу. Постійні новини, оновлення, повідомлення та потоки відомостей можуть перевантажувати мозок, що призводить до втоми та виснаження. Для багатьох користувачів, особливо тих, хто працює або навчається в онлайн-середовищі, це може стати серйозним фактором стресу та погіршення психічного здоров'я.

Взаємодія з іншими користувачами у соціальних мережах може призвести до конфліктів і негативних емоцій. Наприклад, негативні коментарі, критика або конфлікти з іншими користувачами можуть викликати стрес і негативні емоції. Більше того, бути постійно під впливом інших користувачів і їхніх думок може призвести до втрати особистої автономії та відчуття контролю над власним життям, що також сприяє емоційному виснаженню.[35]

Необхідно також враховувати вплив постійного перебування в онлайн-середовищі на психічне здоров'я. Відомо, що постійний доступ до соціальних мереж може призвести до зниження якості сну, збільшення випадків депресії та

тривоги, а також до втрати концентрації і зниження продуктивності. Ці наслідки можуть призвести до загального емоційного виснаження та стресу в повсякденному житті користувачів [16, с. 44].

Інтернет став неодмінною складовою нашого сучасного життя, забезпечуючи безліч можливостей для спілкування, розваг, навчання та роботи. Однак разом із загальним розвитком інтернет-технологій зросла й інтернет-залежність, що може призвести до ризиків для психічного та фізичного здоров'я людей. Одним із таких ризиків є соціальна ізоляція.

Велика кількість часу, яку люди проводять в Інтернеті, може викликати відчуття відчуження від реального життя та суспільства. Вони можуть віддалятися від реальних відносин з друзями та родиною, проводячи більше часу у віртуальному світі. Це може призвести до зниження соціальної активності та занепаду соціальних навичок, оскільки вони не отримують необхідного досвіду взаємодії з реальними людьми. Такий відсік від соціальних взаємодій може призвести до відчуття відчуження, самотності та навіть депресії [2, с. 132].

Більше того, інтернет-залежність може сприяти розвитку аномальних звичок, таких як проведення ночей перед екраном, відмова від участі в соціальних подіях чи навіть відпрацювання на роботі через перебільшення залученості до віртуального світу. Це може викликати конфлікти з близькими людьми, втрату робочої продуктивності та негативно впливати на загальний стан здоров'я [5, с. 12].

За деякими дослідженнями, інтернет-залежність може бути пов'язана з ризиком розвитку психічних розладів, таких як депресія, тривожність та станів паніки. Постійне занурення у віртуальний світ може призвести до втрати реального відчуття реальності та сприяти відчуттю втрати контролю над власним життям. Це, в свою чергу, може погіршувати симптоми розладів та ускладнювати їх лікування.

Іншим ризиком інтернет-залежності є зниження фізичної активності та розвиток проблем зі здоров'ям. Проведення багато годин перед екраном може призвести до сидячого способу життя, що може сприяти розвитку ожиріння,

проблем зі здоров'ям серця та іншими хронічними захворюваннями. Крім того, довге використання комп'ютерів або смартфонів може впливати на зорову систему та призводити до виникнення проблем з очима.

Соціальні мережі стали не лише платформою для спілкування та обміну інформацією, але й значним фактором у формуванні індивідуального "Я" студентів. Під впливом соціальних мереж формується складний психологічний портрет особистості, що включає в себе як позитивні, так і негативні аспекти. Розглянемо висновки з психологічних особливостей впливу соціальних мереж на формування індивідуального "Я" студентів.

Спочатку слід відзначити, що соціальні мережі надають студентам можливість виражати свої думки, ідеї та переконання. Це стимулює розвиток їхнього інтелектуального потенціалу та сприяє формуванню самосвідомості. Відкритий обмін інформацією на різноманітні теми дозволяє студентам збагатити свої знання та розширити світогляд [10, с. 78].

Проте, на відміну від реального життя, соціальні мережі можуть створювати ілюзію контролю над власним образом. Завдяки можливостям редагування та фільтрації контенту, студенти можуть створювати ідеалізовані версії себе, які не завжди відповідають реальності. Це може спричиняти недоліки у самооцінці та призводити до розриву між віртуальною та реальною ідентичністю.

Крім того, соціальні мережі також можуть впливати на формування соціальної компетентності студентів. З одного боку, вони дозволяють розвивати навички взаємодії та спілкування у віртуальному середовищі, що є важливим аспектом в сучасному світі. З іншого боку, вони можуть створювати проблеми у формуванні міжособистісних відносин в реальному житті через недостатність навичок спілкування та взаємодії "наживо".

Необхідно також враховувати вплив соціальних мереж на емоційний стан студентів. Вони можуть стати причиною стресу, депресії та тривожності через постійний тиск бути успішними та відповідати соціальним стандартам.

Порівняння свого життя з ідеалізованими зображеннями у соціальних мережах може призвести до відчуття невдачі та низької самооцінки [5, с. 35].

1.3. Характеристика вибору стратегій соціалізації в контексті використання соціальних мереж студентами

В сучасному цифровому світі соціальні мережі стали не лише засобом спілкування, а й значним фактором у соціалізації студентів. Вони впливають на те, як молодь формує свою ідентичність, взаємодіє з оточуючими та сприймає світ. Вибір стратегій соціалізації у контексті використання соціальних мереж стає важливим аспектом для багатьох студентів, оскільки це впливає на їхнє психологічне, соціальне та академічне благополуччя.

Перш за все, студенти вибирають стратегії соціалізації на основі своїх особистісних характеристик і потреб. Деякі студенти можуть бути більш екстравертовані та активні у використанні соціальних мереж, тоді як інші можуть бути більш замкнуті та обережні у виявленні себе в цьому середовищі. Особистісні риси, такі як ступінь відкритості до нового досвіду, стійкість до стресу та рівень самоконтролю, впливають на те, як студенти взаємодіють у соціальних мережах та як вони обирають свої стратегії соціалізації [14, с. 69].

Крім того, культурні та соціальні чинники також впливають на вибір стратегій соціалізації студентами. Студенти можуть приймати стратегії, які відповідають загальноприйнятим нормам та цінностям їхнього соціального оточення. Наприклад, вони можуть наслідувати певний стиль поведінки або обирати певні теми для обговорення, які є популярними серед їхніх однолітків.

Однак вибір стратегій соціалізації також може бути умовно детермінований самою структурою соціальних мереж та їхніми функціональними можливостями. Наприклад, наявність різноманітних інструментів для створення та публікації контенту може стимулювати студентів до більш активної участі у соціальних мережах. З іншого боку, обмеження доступу до певних функцій чи контенту може впливати на стратегії соціалізації, шляхом зміни активності та типів взаємодій у мережі [8, с. 45].

Також слід враховувати, що студенти можуть адаптувати свої стратегії соціалізації залежно від конкретних цілей та ситуацій. Наприклад, вони можуть активно залучатися до обговорення академічних тем в онлайн-групах для підготовки до іспитів, тоді як у вільний час вони можуть вибирати більш особисті стратегії, спрямовані на спілкування з друзями та відпочинок.

Вибір публікаційного контенту у соціальних мережах є важливим аспектом взаємодії студентів у цьому середовищі. Публікації можуть відображати різноманітні аспекти їхнього життя, інтересів та переконань. Однак процес вибору публікаційного контенту може бути складним та залежить від різних факторів.

Спочатку слід зазначити, що студенти часто вибирають публікаційний контент на основі їхніх особистих інтересів та хобі. Вони можуть ділитися зі своїми підписниками своїми захопленнями, такими як музика, книги, спорт або подорожі. Це дозволяє їм виражати свою індивідуальність та спілкуватися з людьми, які мають подібні інтереси [12, с. 23].

Крім того, вибір публікаційного контенту може відображати потреби студентів у створенні свого особистого бренду. Багато студентів використовують соціальні мережі для підвищення свого профілю та створення позитивного іміджу. Вони можуть публікувати про свої досягнення, активності та інші роздуми, що сприяють позиціонуванню себе як кваліфікованих та успішних осіб [1, с. 156].

Також студенти мають можливість враховувати свої академічні та професійні цілі при виборі публікаційного контенту. Вони можуть публікувати про свої проекти, дослідження, публікації або інші досягнення, що стосуються їхньої освіти чи майбутньої кар'єри. Це може бути важливим для забезпечення їхньої професійної репутації та можливостей.

З іншого боку, студенти мають змогу також враховувати соціальні та політичні аспекти при виборі публікаційного контенту. Вони можуть виражати свої погляди на різні суспільні питання, сприяючи дискусіям та обміну думками

з іншими користувачами. Це може бути важливим для їхнього активного участі в громадському житті та формуванні світогляду.

Окрім того, вибір публікаційного контенту також визначається аудиторією студентів у соціальних мережах. Вони стежать за реакцією своїх підписників та адаптують свій контент залежно від їхніх інтересів та попереднього досвіду. Це дозволяє студентам взаємодіяти зі своєю аудиторією та підтримувати активний діалог з нею [21, с. 144].

Інтерактивність та активність у соціальних мережах є ключовими аспектами взаємодії студентів у цьому цифровому середовищі. Вони визначаються широким спектром дій та активностей, які здійснюються користувачами, спрямованих на спілкування, обмін інформацією та взаємодію з іншими учасниками мережі.

У соціальних мережах інтерактивність виявляється через можливість коментування, лайків, репостів та інших форм взаємодії з публікаціями інших користувачів. Ці дії дозволяють студентам взаємодіяти зі своїми друзями, колегами чи навіть незнайомцями, обмінюючись враженнями, думками та відгуками на різні теми.

Крім того, активність у соціальних мережах виявляється через різноманітність контенту, який студенти створюють та споживають. Вони діляться своїми фотографіями, відео, статтями, мемами та іншими матеріалами, які вони вважають цікавими або важливими. Це дозволяє їм виразити свою індивідуальність та креативність, а також залучати увагу своєї аудиторії [6, с. 39].

Крім того, інтерактивність та активність у соціальних мережах виявляється через участь у різноманітних групах, спільнотах та подіях. Студенти можуть приєднуватися до груп, які об'єднують їхні спільні інтереси або захоплення, де вони спілкуються, обговорюють теми та діляться ресурсами з іншими учасниками. Це стимулює колективну активність та співпрацю між студентами.

З іншого боку, інтерактивність та активність у соціальних мережах мають певні негативні наслідки. Наприклад, постійне витрачання часу у віртуальному середовищі може призвести до відчуття втоми та емоційного виснаження. Також

інтерактивність у соціальних мережах може призвести до залежності від цього середовища та відсутності реальних міжособистісних відносин [17, с. 41].

Побудова онлайн-ідентичності є процесом, за допомогою якого користувачі соціальних мереж формують свої віртуальні персоналії та представлення про себе в Інтернеті. Цей процес включає в себе обрання та створення контенту, спілкування з іншими користувачами, виявлення і вираження своїх інтересів та переконань у цифровому середовищі.

Для багатьох студентів побудова онлайн-ідентичності є важливим аспектом їхнього життя. Студенти використовують соціальні мережі, щоб створити позитивне, привабливе та підтримуюче представлення про себе. Вони публікують свої фотографії, відео, статуси та інші матеріали, які дозволяють їм виражати свою особистість, інтереси та стилі життя. Це дозволяє їм показати себе з кращого боку та залучити увагу інших користувачів.[33]

Однак побудова онлайн-ідентичності не обмежується лише створенням позитивного образу. Вона також включає в себе виявлення та вираження різноманітних аспектів особистості, включаючи інтереси, страхи, думки та переконання. Студенти можуть використовувати соціальні мережі, щоб обговорювати різні теми, ділитися досвідом та думками з іншими користувачами, що допомагає їм зрозуміти себе краще та розвивати свою ідентичність.

Одним з ключових аспектів побудови онлайн-ідентичності є взаємодія з іншими користувачами. Студенти спілкуються зі своїми друзями, колегами, родичами та навіть незнайомцями через соціальні мережі. Вони можуть виражати свої думки, поділитися досвідом та отримувати підтримку від інших учасників мережі. Це сприяє формуванню соціальних зв'язків, розвитку комунікаційних навичок та підтримці психологічного благополуччя.

Побудова онлайн-ідентичності також включає в себе створення особистих брендів. Багато студентів використовують соціальні мережі, щоб просувати свої навички, досягнення та професійні інтереси. Вони публікують про свої проекти,

роботи, участь у подіях та інші досягнення, які дозволяють їм підвищити свою професійну репутацію та статус у вибраній галузі [14, с. 67].

Однак важливо зазначити, що побудова онлайн-ідентичності має і свої негативні аспекти. Наприклад, студенти можуть стикатися з проблемою впливу соціальних мереж на їхнє самопочуття та самооцінку. Вони відчують стрес або тривогу через порівняння себе з іншими користувачами, а також відчувати тиск створювати ідеалізовані образи свого життя.

Використання соціальних мереж для розвитку освітніх та професійних цілей є сучасним феноменом, який набуває все більшої популярності серед студентів та молодих спеціалістів. Завдяки широкому доступу до Інтернету та розвитку цифрових технологій, соціальні мережі стали потужним інструментом для навчання, спілкування та кар'єрного зростання.

Одним з ключових аспектів використання соціальних мереж у сфері освіти є доступність великого обсягу освітнього контенту. На платформах, таких як Facebook, Twitter, LinkedIn та інші, користувачі можуть знаходити інформацію про нові тенденції, наукові дослідження, освітні ресурси та онлайн-курси. Це дозволяє студентам розширювати свої знання, дізнаватися про актуальні теми та розвивати навички у різних сферах [24, с. 48].

Крім того, соціальні мережі створюють унікальні можливості для взаємодії та співпраці між студентами, викладачами та професіоналами з різних галузей. Студенти можуть приєднатися до спеціалізованих груп та спільнот, де вони можуть обмінюватися досвідом, ділитися корисними матеріалами та отримувати поради від більш досвідчених учасників. Це стимулює колективне навчання та сприяє взаємному зростанню та розвитку.

Завдяки соціальним мережам студенти можуть також встановлювати контакти зі своїми однолітками та фахівцями у своїй обраній галузі. Вони можуть зв'язуватися з потенційними науковими керівниками, менторами або колегами для обговорення ідей, співпраці над проектами чи отримання порад щодо своєї освітньої та кар'єрної підготовки. Це допомагає студентам розширити свою мережу контактів та знайти нові можливості для розвитку.

Одним з важливих аспектів використання соціальних мереж у сфері освіти є можливість будувати освітні та професійні іміджі. Студенти можуть створювати свої профілі на професійних платформах, таких як LinkedIn, де вони можуть відображати свої навички, досягнення та досвід роботи. Це дозволяє їм привертати увагу потенційних роботодавців та розширювати свої кар'єрні можливості [25, с. 38].

Проте, використання соціальних мереж для розвитку освітніх та професійних цілей також може мати свої обмеження та ризики. Наприклад, недостовірні інформація або некваліфіковані поради можуть призвести до неправильних рішень або негативних наслідків. Також важливо пам'ятати про збереження конфіденційності та особистої безпеки в інтернеті, оскільки некоректне використання особистої інформації може призвести до проблем та неприємностей.

Саморегулювання використання соціальних мереж є важливим аспектом для забезпечення психологічного, емоційного та фізичного благополуччя користувачів. У світі, де соціальні мережі стають все більш впливовими та важливими засобами спілкування та інформаційного обміну, здатність контролювати свій час та емоційний стан під час користування ними стає необхідною навичкою для балансованого життя [10, с. 50].

Одним з аспектів саморегулювання є здатність встановлювати межі та обмеження в часі, який витрачається на соціальні мережі. Це означає свідоме обмеження кількості часу, яку користувач проводить у віртуальному середовищі, а також встановлення конкретних часових рамок для користування мережами. Наприклад, встановлення годин, коли соціальні мережі можуть використовуватися, і годин, коли вони повинні бути вимкнуті, щоб не перешкоджати виконанню інших обов'язків або відпочинку [3, с. 17].

Крім того, важливо вміти розпізнавати сигнали власного тіла та емоційного стану, які вказують на необхідність перерви в користуванні соціальними мережами. Це може бути відчуття втоми, роздратованість, стрес або

відчуття втрати контролю над часом. Важливо слухати ці сигнали та приймати необхідні заходи для відновлення емоційного та психологічного благополуччя.

Одним із способів саморегулювання є установка конкретних цілей та об'єктивів для використання соціальних мереж. Наприклад, можна встановити ціль використовувати мережі тільки для конкретних цілей, таких як спілкування з друзями, пошук інформації на певну тему або виконання певних завдань. Це допомагає зосередитися на продуктивному використанні часу та уникнути відволікань від головних цілей та завдань.

Для ефективного саморегулювання також важливо вивчити свої звички та поведінку в мережі. Наприклад, деякі люди можуть мати тенденцію використовувати соціальні мережі у стресових чи емоційно важких ситуаціях як засіб втечі або розваги, що може призвести до негативних наслідків для їхнього емоційного стану та психічного здоров'я. У таких випадках важливо розібратися в причинах цих звичок та вжити кроки для зміни своєї поведінки.

Не менш важливим аспектом саморегулювання є розвиток навичок критичного мислення та аналізу інформації, що отримується через соціальні мережі. Враховуючи великий обсяг інформації, яка циркулює у мережі, важливо бути здатним розпізнавати факти від міфів, перевіряти джерела інформації та аналізувати її достовірність перед тим, як приймати рішення або виражати думку [11, с. 28].

Взаємодія зі спільнотами та групами у соціальних мережах є важливим аспектом цифрового життя, який впливає на різні аспекти людської активності, від особистісного розвитку до бізнесу та політики. Спільноти та групи можуть бути формальними або неформальними, створеними для обміну інформацією, дискусій, підтримки або співпраці в різних сферах інтересів. Взаємодія з такими спільнотами та групами відкриває широкі можливості для спілкування, вчення та розвитку.

Одним з основних аспектів взаємодії зі спільнотами та групами є можливість обміну інформацією та досвідом. Це може бути корисним як для особистого розвитку, так і для професійного зростання. У спільнотах та групах

люди можуть обговорювати питання, ділитися порадами, розміщувати питання або навіть вирішувати спільні завдання. Це дозволяє вивчати нові теми, розширювати кругозір, а також знаходити відповіді на складні запитання або проблеми [4, с. 43].

Крім того, взаємодія зі спільнотами та групами може сприяти встановленню нових зв'язків та створенню мережі контактів. У таких спільнотах люди зі схожими інтересами знаходять одне одного, спілкуються та співпрацюють, що може призвести до нових можливостей для роботи, навчання або навіть особистого життя. За допомогою спільнот та груп люди можуть знаходити колег, партнерів або навіть друзів, з якими вони можуть спільно розвиватися та досягати спільних цілей.

Також важливим аспектом взаємодії зі спільнотами та групами є можливість знаходити підтримку та мотивацію. У складних ситуаціях або періодах життя люди можуть шукати підтримки в спільнотах та групах, де вони можуть знайти розуміння, поради або навіть просто підтримку у важкі моменти. Така взаємодія допомагає людям відчувати себе менш самотніми та знаходити силу продовжувати рухатися вперед навіть у складних обставинах.

Взаємодія зі спільнотами та групами може також сприяти розвитку навичок спілкування та співпраці. У цифровому світі, де взаємодія часто відбувається через текстові повідомлення або онлайн-дискусії, важливо вміти чітко висловлювати свої думки, слухати інших та працювати в команді. Взаємодія зі спільнотами та групами надає можливість практикувати ці навички та розвивати їх у реальних ситуаціях [13, с. 85].

Використання соціальних мереж студентами в сучасному світі є не лише засобом спілкування, але й важливим аспектом їх соціалізації, професійного розвитку та формування особистості. Характеристика вибору стратегій соціалізації в контексті використання соціальних мереж студентами виявляється в різноманітності підходів та цілей, які вони ставлять перед собою при взаємодії з цими платформами.

Однією з ключових стратегій є використання соціальних мереж для розширення соціального кола та побудови віртуальних зв'язків. Студенти активно долучаються до різних груп та спільнот у мережах, де вони знаходять однодумців, співробітників, а також можливих друзів або колег. Ця стратегія сприяє створенню відчуття приналежності до певної спільноти, а також розширює можливості для спілкування та обміну ідеями.

Крім того, студенти використовують соціальні мережі для спілкування зі своїми колегами щодо навчання та академічних питань. Вони можуть створювати групи для обговорення курсів, ділитися навчальними матеріалами, вирішувати складні завдання разом або навіть шукати партнерів для спільних проєктів. Це допомагає студентам покращувати свої академічні навички та отримувати підтримку в навчанні [9, с. 39].

Поряд з цим, використання соціальних мереж дозволяє студентам будувати свій особистий бренд та ідентичність у віртуальному просторі. Вони можуть створювати професійні профілі, де вони відображають свої навички, досягнення, професійні інтереси та досвід. Це може бути корисним для майбутньої кар'єри, оскільки це дозволяє їм встановлювати контакти зі співробітниками, роботодавцями та іншими фахівцями у своїй обраній галузі.

Проте, вибір стратегій соціалізації в контексті використання соціальних мереж також має свої ризики та виклики. Наприклад, занадто інтенсивне користування мережами може призвести до відчуття втоми, стресу або відчуття втрати особистого простору. Також може виникнути проблема з відчуттям недостатньої реальності, коли користувачі перетворюють своє життя на віртуальний показ, що може вплинути на їхнє самопочуття та самооцінку.

Успішна соціалізація в мережах вимагає від студентів здатності до саморегулювання та критичного мислення. Важливо вміти визначити міру використання соціальних мереж, відділяти корисну інформацію від непотрібної та забезпечувати баланс між віртуальним та реальним життям. Також важливо бути уважними до власних емоцій та вміти реагувати на негативні аспекти взаємодії в мережі, такі як кібербулінг або неправдива інформація.

У підсумку, вибір стратегій соціалізації в контексті використання соціальних мереж студентами є складним та багатогранним процесом, який вимагає уваги до різних аспектів їхнього життя. З одного боку, використання мереж може сприяти розвитку та покращенню різних аспектів їхнього життя, а з іншого - потребує уважності та обережності для уникнення негативних наслідків, в той же час будучи є невід'ємною частиною сучасного життя, і важливо знати, як ефективно користуватися цими можливостями для досягнення своїх цілей та збереження власного благополуччя.

Висновки до першого розділу

В сучасному світі соціальні мережі стали не тільки засобом спілкування, але й важливим чинником в соціалізації студентської молоді. Їх вплив на формування особистості, сприйняття соціальних норм та взаємодію з оточуючим світом виявляється на різних рівнях. Аналіз цього впливу дозволяє краще зрозуміти механізми взаємодії молоді з віртуальним простором та його наслідки.

У результаті теоретичного аналізу стало очевидним, що соціальні мережі впливають на формування індивідуальної ідентичності студентів шляхом відображення їхнього «Я» у віртуальному просторі. Вони надають можливість самопрезентації та самовираження, що впливає на спосіб, яким студенти сприймають себе та взаємодіють з іншими. Крім того, через соціальні мережі студенти можуть впливати на сприйняття суспільства щодо різних аспектів, таких як політика, культура, та гендерні ролі.

Взаємодія у віртуальних спільнотах та групах також відіграє важливу роль у соціалізації студентів. Через спільні інтереси та цілі, вони формують свої погляди та переконання, навчаються співпраці та комунікації, а також знаходять підтримку та мотивацію. Відчуття належності до певної спільноти може значно змінити спосіб, яким студенти сприймають своє оточення та розвивають свої соціальні навички.

Значна увага також була приділена впливу соціальних мереж на міжособистісні відносини та комунікацію студентів. З одного боку, ці мережі надають можливість для швидкого та зручного спілкування, сприяючи зближенню та обміну ідеями. З іншого боку, вони можуть викликати негативні наслідки, такі як ізоляція та зменшення особистого контакту. Таким чином, вплив соціальних мереж на міжособистісні відносини студентів є багатовекторним, і важливо враховувати як позитивні, так і негативні аспекти цього впливу.

Крім того, важливим аспектом впливу соціальних мереж є їхня роль у навчанні та професійному розвитку студентів. Сучасні технології дозволяють збільшити доступ до освітніх ресурсів, сприяючи навчанню та саморозвитку. Крім того, соціальні мережі можуть бути корисним інструментом для побудови контактів у професійній сфері та знаходження робочих можливостей. Однак важливо пам'ятати про необхідність критичного мислення та уважного підходу до інформації, яку ми зустрічаємо в мережах, оскільки не завжди вона може бути надійною та правдивою.

У кінцевому підсумку, теоретичний аналіз впливу соціальних мереж на соціалізацію студентської молоді дозволяє нам зрозуміти різні аспекти цього явища та виявити як його позитивні, так і негативні наслідки. Враховуючи ці аспекти, ми можемо розробляти стратегії для ефективного використання соціальних мереж у підтримці соціальної адаптації, освіти та професійного розвитку студентів.

РОЗДІЛ 2

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

2.1. Організація дослідження та вибір методів аналізу впливу соціальних мереж на соціалізацію студентів

Це дослідження стало можливим завдяки методикам, проведеним серед 40 студентів університету, з них 24 жінок та 16 чоловіків, віком від 18 до 22. Студенти були обрані з різних факультетів та курсів, щоб забезпечити репрезентативність вибірки. Усі методики проводились в онлайн форматі, так як воєнний стан в країні унеможливило офлайн проведення. Зібрана інформація була оброблена та проаналізована. Для здійснення дослідження було підібрано діагностичний інструментарій, що складається з наступних методик: тест на інтернет-залежність Кімберлі Янг, методика “Діагностики соціально-психологічної адаптації” К.Роджерса і Р.Даймонда, методика діагностики міжособистісних відносин Т.Лірі, тест-опитувальник комунікативної креативності О.П. Саннікова і Р.В. Белоусова, тест критичного мислення Л. Старкі.

«Тест на інтернет-залежність» Кімберлі Янг

Тест на інтернет-залежність, розроблений Кімберлі Янг, призначений для визначення наявності та ступеня залежності від інтернету. Він виявляє неконтрольоване використання інтернету та оцінює симптоми залежності. Тест складається з 20 запитань (Додаток А), кожне з яких оцінюється за 5-бальною шкалою від 1 до 5 (дуже рідко, інколи, часто, дуже часто, завжди), причому максимальний можливий бал становить 100. Тест на інтернет-залежність охоплює такі шкали:

- нормальне використання інтернету;
- легкий ступінь інтернет-залежності;
- помірний ступінь інтернет-залежності;

- надмірне користування інтернетом. [30]

Методика «Діагностики соціально-психологічної адаптації»

К.Роджерса і Р. Даймонда

Особистісний опитувальник розроблений для дослідження особливостей соціально-психологічної адаптації та пов'язаних з нею рис особистості.[15]

Стимульний матеріал складається з 101 твердження (Додаток Б), сформульованого у третій особі однини без використання займенників. Ця форма, ймовірно, була обрана авторами, щоб уникнути «прямого ототожнення», коли респонденти свідомо і безпосередньо співвідносять твердження зі своїми особистими рисами. Такий методичний прийом є однією зі стратегій для «нейтралізації» тенденції до соціально бажаних відповідей. У нашому дослідженні важливим є показник "Адаптивності", тому подальші результати та їх інтерпретація будуть зосереджені саме на цій шкалі.

Ми запропонували учасникам прочитати твердження та порівняти їх зі своїм досвідом, після чого відзначити відповідь, базуючись на таких оцінках:

- 0 - це мене зовсім не стосується;
- 1 - це мене не стосується;
- 2 - мабуть, це мене не стосується;
- 3 - не знаю, чи це мене стосується;
- 4 - це схоже на мене, але маю сумніви;
- 5 - це схоже на мене;
- 6 - це точно я.

Методика «Діагностики міжособистісних відносин» Т. Лірі

Методика призначена для вивчення взаємовідносин у малих групах. За її допомогою визначається домінуючий тип відносин до людей у самооцінці та взаємооцінці. Опитувальник містить 128 оціночних суджень (Додаток В), розподілених між 8 типами відносин. Методика побудована таким чином, що судження, спрямовані на визначення будь-якого типу відносин, розташовані не

підряд, а особливим чином: вони групуються по 4 і повторюються через рівну кількість визначень.

Методика дозволяє виявити такі типи відносин:

1. Авторитарний.
2. Егоїстичний.
3. Агресивний.
4. Підозрілий.
5. Підпорядкований.
6. Залежний.
7. Доброзичливий.
8. Альтруїстичний. [26]

«Тест-опитувальник комунікативної креативності» О.П. Саннікова, Р.В. Белоусова

Тест-опитувальник комунікативної креативності розроблений для оцінки рівня комунікативної креативності особистості. Він допомагає виявити здатність людини до творчого підходу у спілкуванні, вміння генерувати нові ідеї, адаптуватися до різних комунікативних ситуацій та знаходити оригінальні способи вираження своїх думок. Учасникам пропонується відповісти на 10 тверджень (Додаток Г), оцінюючи, наскільки вони згодні або не згодні з кожним із них.

Тест дозволяє виділити наступні шкали:

- Мінімальна комунікативна креативність;
- Нормальна комунікативна креативність;
- Висока комунікативна креативність. [23]

«Тест критичного мислення» Л. Старкі

Тест призначений для оцінки рівня розвитку критичного мислення особистості. У цьому тесті зібрані 10 завдань (Додаток Г), що стосуються логічного сприйняття та побудови гіпотез на основі представлених фактів і аргументів. Це допомагає визначити ступінь розвитку критичного мислення та

його основних операцій, таких як логіка, індукція, дедукція, рефлексія, контроль над емоціями та встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

За результатами тесту ми можемо визначити:

- Низький рівень розвитку критичного мислення;
- Середній рівень розвитку критичного мислення;
- Високий рівень розвитку критичного мислення. [19]

Ми зібрали необхідну кількість відповідей і перейшли до наступного етапу дослідження, який включає аналіз отриманих результатів та інтерпретацію даних респондентів. Після аналізу та інтерпретації результатів були розроблені практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання соціальних мереж в процесі соціалізації студентів.

2.2. Аналіз та інтерпретація результатів емпіричного дослідження впливу соціальних мереж на соціалізацію студентської молоді

Для визначення рівня інтернет-залежності була використана методика “Тесту на інтернет-залежність” Кімберлі Янг. Результати ми можемо побачити на *Рис. 2.2.1.*

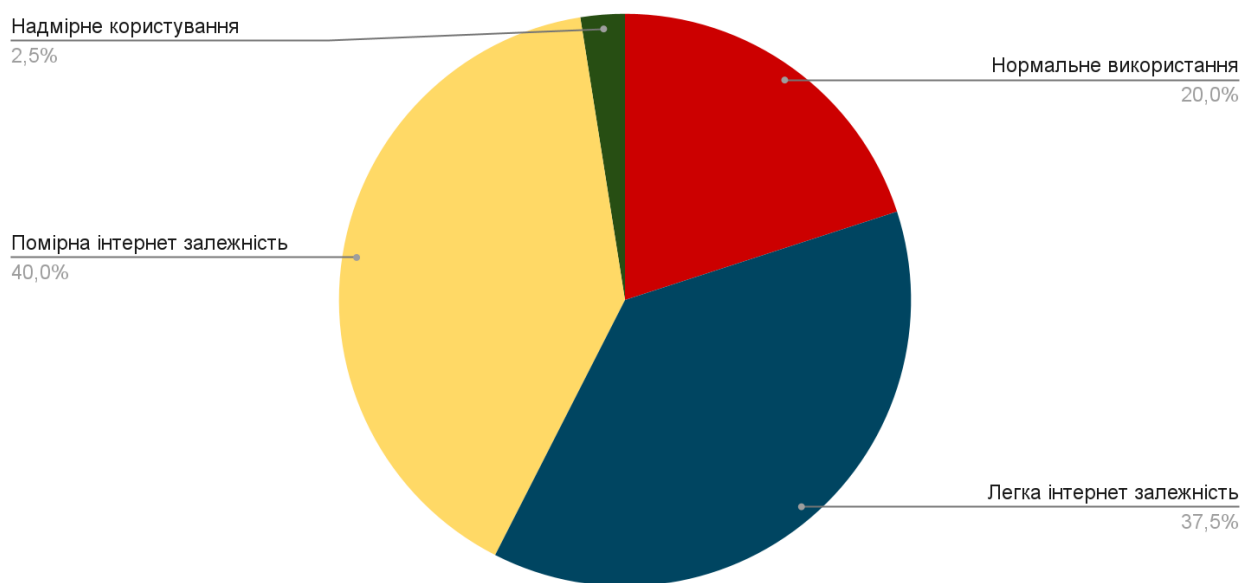

Рис. 2.2.1. Результати “Тесту на інтернет-залежність” Кімберлі Янг

За даними отриманими з методики, можемо зазначити, що лише 8 (20%) досліджуваних отримали показник нормального використання інтернету, для цього рівня характерна значна, але контрольована залежність. Тобто, цей тип інтернет-адикції не є небезпечним. Причинами виникнення такої залежності є часткове бажання зануритися в інтернет-розваги або використання інтернету для навчання та пошуку необхідної інформації (отримання нових знань). Решта студентів переступили норму - 16 (40%) респондентів отримали помірний рівень інтернет-залежності, 15 (37.5%) - легкий рівень інтернет залежності при таких рівнях спостерігається значний вплив Інтернету на життя людини, що стає причиною багатьох проблем. Причинами виникнення такої залежності є бажання втекти від реальності через сукупність проблем, пов'язаних із внутрішніми факторами, такими як самооцінка, темперамент тощо, а також соціальними чинниками, включаючи успішність у навчанні, відношення однолітків та міжособистісні стосунки. Якщо студент має проблеми в цих сферах, це може призвести до розвитку інтернет-залежності. Цей стан є досить небезпечним, оскільки, якщо не звертати на нього увагу, він може перейти до високого ступеня залежності і повної втечі від реальності. Всього 1 (2.5%) респондент отримав показник надмірного користування інтернетом, це є негативним показником, оскільки інтернет-залежність сприяє виникненню цілого ряду психологічних проблем: конфліктної поведінки, хронічних депресій, надання переваги віртуальному простору над реальним життям, труднощів адаптації в соціумі, втрати здатності контролювати час, проведений за комп'ютером, та почуття дискомфорту при відсутності доступу до Інтернету. Використовуючи Інтернет, студент замість прагнення «думати» і «вчити» вважає за краще «шукати».

Адаптивність

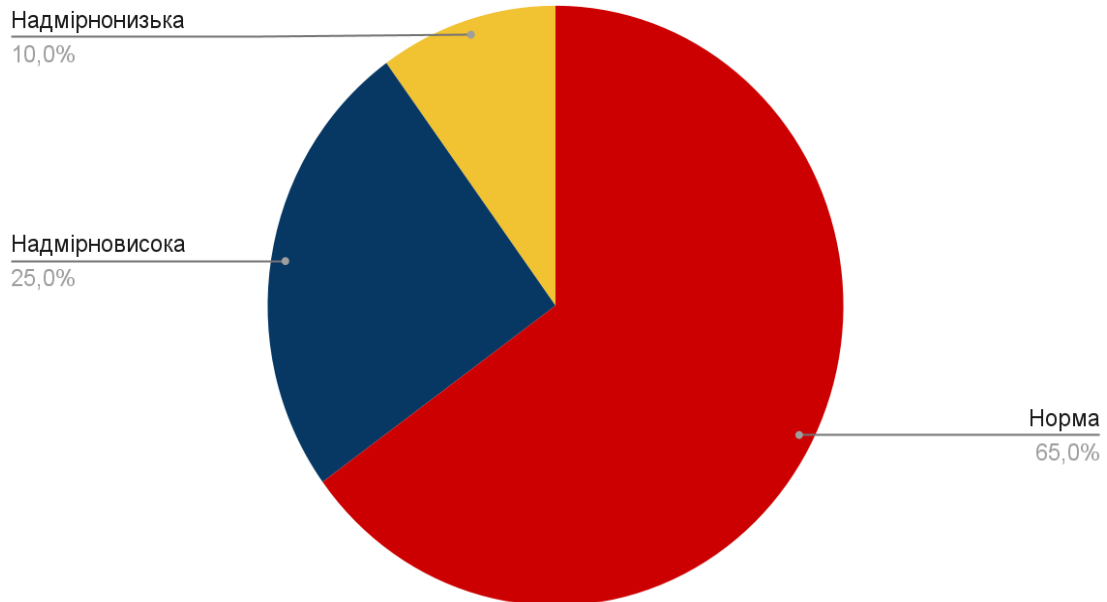

Рис. 2.2.2. Результати методики “діагностики соціально-психологічної адаптації” К. Роджерса і Р. Даймонда

В результаті дослідження ми виявили, що у 26 (60%) респондентів показник “Адаптивності” в межах норми, таким студентам значно легше пристосовується до життєвих змін, вони адекватно реагують на будь-які (навіть неприємні) ситуації, мають вищу емоційну стійкість і здатність до змін, які не лякають, а навпаки, надихають, інші 10 (25%) та 4 (10%) отримали надмірно високий та надмірно низькі показники відповідно, для них властива розбіжність між метою та результатом активності, коли наміри не узгоджуються з діями, а плани не відповідають їх втіленню.

Результати методики діагностики міжособистісних відносин Т. Лірі

Шкали	Високий рівень	Середній рівень	Низький рівень
Загальне відсоткове співвідношення			
Авторитарний	7,5%	12,5%	50%
Егоїстичний	0%	55%	45%
Агресивний	0%	35%	65%
Підозрілий	0%	25%	75%
Підпорядкований	12,5%	40%	47,5%
Залежний	0%	15%	85%
Доброзичливий	42,5%	57,5%	0%
Альтруїстичний	37,5%	62,5%	0%

За результатами методики, з табличних даних ми бачимо, що найвищий показник наявний за шкалою “доброзичливий” отримало 17 (42,5%) респондентів, це говорить про те, що більшість студентів доброзичливі і ввічливі з усіма, орієнтовані на прийняття та соціальне схвалення, прагнуть задовольнити вимоги всіх і бути "гарними" для всіх без урахування ситуації, націлені на досягнення цілей мікрогрупи, мають розвинені механізми витіснення та придушення, а найнижчі показники цього ж рівня, отримали шкали “егоїстичний”, “агресивний”, “підозрілий”, “залежний” - 0 респондентів щодо кожної шкали. Найвищим показником середнього рівня є шкала “альтруїстичний” - 15 (37,5%) респондентів, це свідчить про відповідальність у стосунках з людьми, делікатність, м'якість, доброту, більша частина вибірки виявляє емоційне ставлення через співчуття, симпатію, турботу та ніжність, вміє підтримати і заспокоїти оточуючих, безкорисливі і чуйні. Найвищим показником серед низького рівня виявлено шкалу “залежний” - 34 (85%), що характеризує

наших респондентів як конформних, очікуючих підтримки та порад, довірливих, схильних захоплюватися оточуючими людьми.

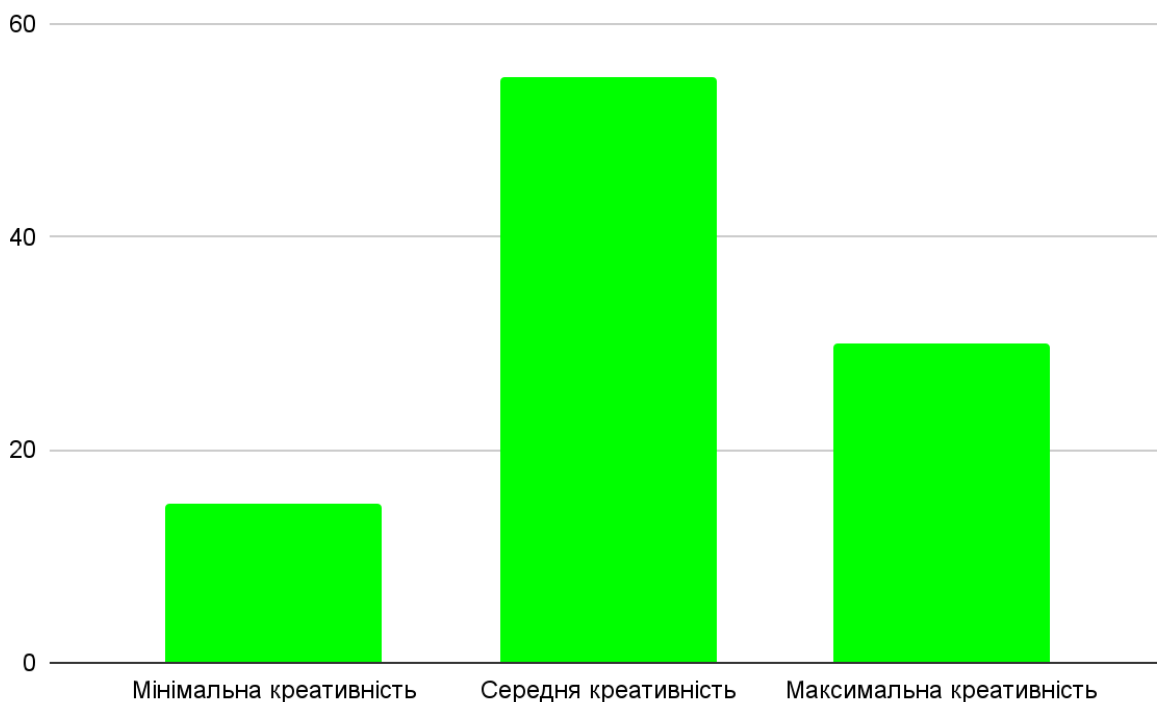

Рис. 2.2.4. Результати теста-опитувальника комунікативної креативності (О.П. Саннікова, Р.В. Белоусова)

За результатами опитувальника, ми визначили, що 6 (15%) респондентів отримали показник мінімальної креативності - їх можна охарактеризувати як людей із обмеженими комунікативними ресурсами (знання, уміння, навички), що призводить до труднощів у сфері спілкування та міжособистісних стосунках. Їхня схильність до маніпуляції також слабо виражена, але не повністю відсутня, тобто їх не можна вважати зовсім безхитрими. Вони певною мірою здатні керувати своїми емоціями та настроєм, але важко говорити про їхню емоційну зрілість. Їм складно налагоджувати нові контакти, самовиражатися, висловлювати свою думку та розкривати себе. Вони відчують труднощі при вступі в розмову, розпочату без їхньої участі, або при входженні до вже сформованої групи. Середній показник креативності отримали 22 (55%) студентів та показник максимальної креативності отримали 12 (30%) досліджуваних - у спілкуванні, міжособистісних і соціальних відносинах такі

люди проявляють креативність і творчий потенціал, що допомагає їм ефективно та успішно вирішувати завдання цих відносин. Це робить їх цікавими співбесідниками та партнерами в різноманітних стосунках. Вони збагачують себе та інших у процесі живого спілкування, у повсякденному житті та у професійному спілкуванні, якщо воно має місце

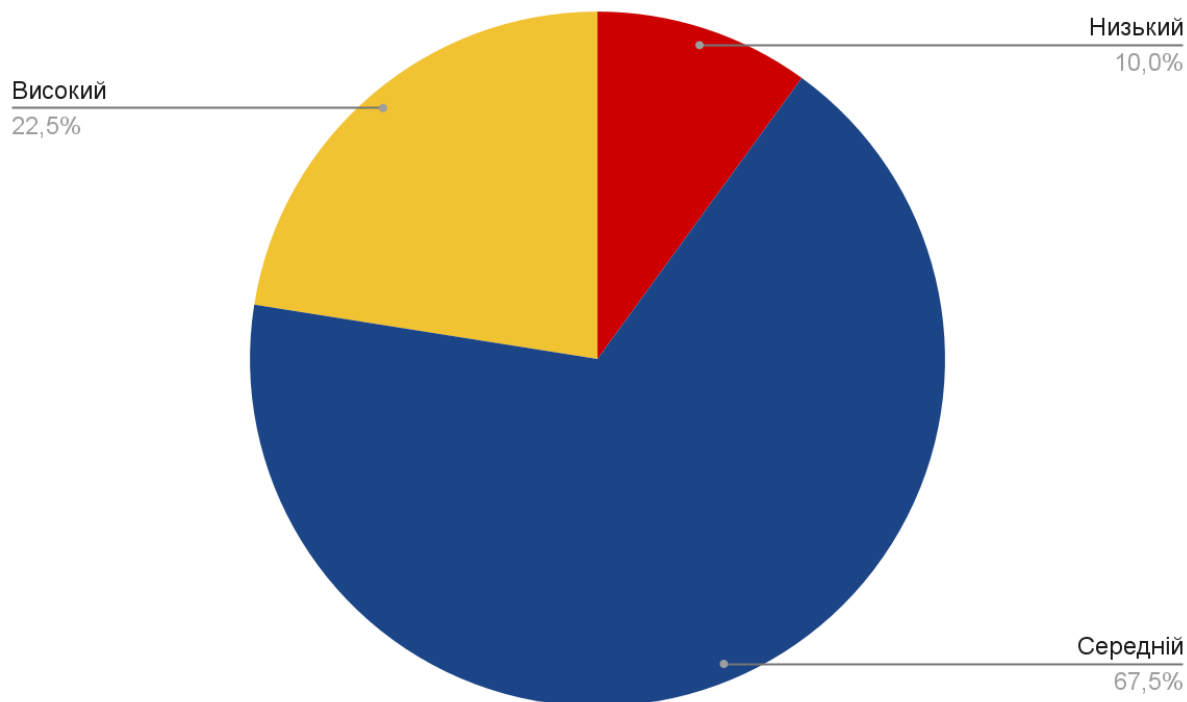

Рис. 2.2.5. Результати тесту критичного мислення Л. Старкі

Згідно з отриманими даними, можна встановити, що 4 (10%) респондентів демонструє низький рівень критичного мислення. Це свідчить про погано розвинену логіку, нездатність фільтрувати інформацію, виявляти маніпуляції, приймати зважені рішення, вступати в аргументовані дискусії та усвідомлювати свої упередження та необ'єктивність інших. Серед інших учасників дослідження, 27 (67,5%) показує середній рівень критичного мислення. Це означає, що вони здатні до саморегуляції, ставлять під сумнів більшість фактів і можуть мислити самостійно. 9 (22,5%) респондентів мають високий рівень критичного мислення, що свідчить про їхню здатність до самостійного мислення, аналізу та контролю над емоціями. Вони вміють розпізнавати власні ілюзії та маніпуляції з боку інших, відділяти оцінки та припущення від фактів, знаходити причинно-

наслідкові зв'язки або визнавати їхню відсутність, приймати оптимальні рішення в умовах невизначеності та ризику, ставити реалістичні цілі та знаходити адекватні шляхи для їх досягнення.

Таблиця 2.2.6

Математична обробка: коефіцієнт кореляції Спірмена

	Коефіцієнт кореляції Спірмена (ρ)	
Вплив інтернет-залежності на адаптивність		0.528
Вплив інтернет-залежності на тип міжособистісних відносин	авторитарний	0.821
	егоїстичний	0.790
	агресивний	0.273
	підозрілий	-0.458
	підпорядкований	-0.800
	залежний	-0.812
	доброзичливий	0.891
	альтруїстичний	0.814
Вплив інтернет-залежності на комунікативну креативність		0.589
Вплив інтернет-залежності на критичне мислення		0.870

- Вплив інтернет-залежності на адаптивність:

Коефіцієнт кореляції Спірмена (ρ) дорівнює 0.528. Зв'язок між досліджуваними ознаками - прямий, тіснота (сила) зв'язку за шкалою Чеддока - помітна. $r_{набл} > r_{крит}$, залежність ознак статистично значуща ($p < 0,05$).

- Вплив інтернет-залежності на тип міжособистісних відносин:

Авторитарний: коефіцієнт кореляції Спірмена (ρ) дорівнює 0.821. Зв'язок між досліджуваними ознаками — прямий, тіснота (сила) зв'язку за шкалою Чеддока — висока. $r_{набл} > r_{крит}$, залежність ознак статистично значуща ($p < 0,05$).

Егоїстичний: коефіцієнт кореляції Спірмена (ρ) дорівнює 0.790. Зв'язок між досліджуваними ознаками — прямий, тіснота (сила) зв'язку за шкалою Чеддока — висока. $r_{набл} > r_{крит}$, залежність ознак статистично значуща ($p < 0,05$).

Агресивний: коефіцієнт кореляції Спірмена (ρ) дорівнює 0.273. Зв'язок між досліджуваними ознаками — прямий, тіснота (сила) зв'язку за шкалою Чеддока — слабка. $r_{набл} < r_{крит}$, залежність ознак статистично не значуща ($p > 0,05$).

Підозрілий: коефіцієнт кореляції Спірмена (ρ) дорівнює -0.458. Зв'язок між досліджуваними ознаками — зворотний, тіснота (сила) зв'язку за шкалою Чеддока — помірна. $r_{набл} < r_{крит}$, залежність ознак статистично не значуща ($p > 0,05$).

Підпорядкований: коефіцієнт кореляції Спірмена (ρ) дорівнює -0.800. Зв'язок між досліджуваними ознаками — зворотний, тіснота (сила) зв'язку за шкалою Чеддока — висока. $r_{набл} < r_{крит}$, залежність ознак статистично не значуща ($p > 0,05$).

Залежний: коефіцієнт кореляції Спірмена (ρ) дорівнює -0.812. Зв'язок між досліджуваними ознаками — зворотний, тіснота (сила) зв'язку за шкалою Чеддока — висока. $r_{набл} < r_{крит}$, залежність ознак статистично не значуща ($p > 0,05$).

Доброзичливий: коефіцієнт кореляції Спірмена (ρ) дорівнює 0,891. Зв'язок між досліджуваними ознаками - прямий, сила зв'язку за шкалою Чеддока - висока. $r_{набл} > r_{крит}$, зв'язок ознак є статистично значимим ($p < 0,05$).

Альтруїстичний: коефіцієнт кореляції Спірмена (ρ) дорівнює 0,814. Зв'язок між досліджуваними ознаками - прямий, сила зв'язку за шкалою Чеддока - висока. $r_{набл} > r_{крит}$, зв'язок ознак є статистично значимим ($p < 0,05$).

- Вплив інтернет-залежності на комунікативну креативність:

Коефіцієнт кореляції Спірмена (ρ) дорівнює 0.589. Зв'язок між досліджуваними ознаками — прямий, тіснота (сила) зв'язку за шкалою Чеддока — помітна. $r_{набл} > r_{крит}$, залежність ознак статистично значуща ($p < 0,05$).

- Вплив інтернет-залежності на критичне мислення:

Коефіцієнт кореляції Спірмена (ρ) дорівнює 0.870. Зв'язок між досліджуваними ознаками — прямий, тіснота (сила) зв'язку за шкалою Чеддока — висока. $r_{набл} > r_{крит}$, залежність ознак статистично значуща ($p < 0,05$).

Аналізуючи результати отримані внаслідок математичної обробки, ми можемо зробити висновок, що гіпотеза доведена, соціальні мережі позитивно впливають на процес соціалізації студентської молоді.

2.3. Практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання соціальних мереж в процесі соціалізації студентів

Освітні ініціативи з використання соціальних мереж в процесі соціалізації студентів виконують ключову роль у формуванні їхнього критичного мислення, цифрової грамотності та освідомленого використання онлайн-ресурсів. Освітні програми можуть охоплювати широкий спектр питань, починаючи від правил безпеки в Інтернеті та закінчуючи аналізом впливу соціальних мереж на суспільство. Першочергове завдання освітніх ініціатив - надати студентам комплексний підхід до використання соціальних мереж, щоб вони могли користуватися цими інструментами з максимальною користю та мінімальними ризиками.

На сьогоднішній день існує безліч освітніх програм, спрямованих на покращення медіаграмотності студентів та формування їхньої свідомої позиції у віртуальному середовищі. Такі програми можуть бути проведені у вигляді лекцій, семінарів, тренінгів, а також включені до навчальних планів інститутів та університетів. Вони дозволяють студентам не лише засвоювати теоретичні

знання про цифрові медіа та соціальні мережі, але й отримувати практичні навички їх використання в різних сферах життя.

Одним із ключових аспектів освітніх програм є розвиток у студентів критичного мислення та аналітичних навичок. Під час проведення таких програм акцент може бути зроблений на аналізі джерел інформації, визначенні їхньої достовірності та релевантності, а також оцінці впливу різних типів контенту на психологічний стан користувача. Для досягнення цієї мети можуть бути використані інтерактивні методи навчання, спрямовані на стимулювання самостійної діяльності та критичного мислення студентів.

Крім того, освітні ініціативи можуть включати у себе навчання правил цифрової грамотності та безпеки в Інтернеті. Це включає у себе усвідомлення ризиків, пов'язаних з розміщенням особистої інформації в мережі, захист від кіберзагроз, а також знання про етичні норми поведінки в онлайн-середовищі. Такі програми дозволяють студентам бути більш свідомими користувачами Інтернету та ефективніше уникати негативних ситуацій [11, с. 129].

Психологічна підтримка є важливим елементом у впровадженні ефективних стратегій соціалізації студентів у контексті використання соціальних мереж. Сучасні студенти зазнають значного психологічного тиску, пов'язаного з інтенсивним використанням онлайн-платформ, постійним відстеженням соціальних мереж та надмірною експозицією до інформаційного потоку. У цьому контексті психологічна підтримка стає невід'ємною складовою для забезпечення здоров'я та благополуччя студентів.

Один із аспектів психологічної підтримки - надання доступу до консультування з досвідченими психологами або психотерапевтами. Студентам може бути надана можливість проведення конфіденційних сесій, де вони можуть вільно висловлювати свої емоції та спілкуватися про проблеми, що виникають у процесі використання соціальних мереж. Такий підхід дозволяє створити довіру та підтримку між студентами та фахівцями з психології, що має позитивний вплив на їхню психічну стійкість та емоційний стан.

Психологічна підтримка також може включати у себе розвиток навичок емоційного інтелекту. Студентам може бути запропоновано участь у тренінгах з розвитку емпатії, управління стресом, розуміння та вираження власних емоцій. Ці навички допомагають студентам краще розуміти свої власні почуття та емоції, а також вміти ефективно взаємодіяти з іншими у віртуальних спільнотах.

Крім того, психологічна підтримка може включати створення онлайн-ресурсів та платформ для психологічної допомоги. Ці ресурси можуть містити інформацію про стратегії саморегуляції, поради щодо ефективного управління стресом, а також онлайн-сесії консультування з психологами. Такий підхід дозволяє студентам отримувати необхідну підтримку та допомогу у будь-який час та в будь-якому місці, що особливо важливо у сучасному цифровому світі.

Для ефективної психологічної підтримки необхідно також створити сприятливу атмосферу та культуру взаємодопомоги серед студентської спільноти. Заохочення відкритого спілкування, підтримка важливості здоров'я та емоційного благополуччя може сприяти зменшенню відчуття самотності та ізоляції серед студентів [17, с. 98].

Розвиток навичок саморегуляції є важливою складовою в процесі соціалізації студентів у контексті використання соціальних мереж. Сучасна молодь зазнає значного впливу цифрового середовища, де вони постійно зіштовхуються з великим обсягом інформації, імпульсивними реакціями та соціальними стандартами. У такій обстановці важливою стає можливість самостійно контролювати свої дії, емоції та реакції на події, що відбуваються в онлайн-середовищі.

Одним з ключових аспектів розвитку навичок саморегуляції є усвідомлення власних емоцій та реакцій на події, що відбуваються у віртуальному світі. Часто студенти використовують соціальні мережі для виявлення своєї ідентичності та взаємодії з оточуючими, але при цьому можуть зіткнутися з негативними емоціями, які виникають внаслідок порівняння з іншими, боязні відхилення від соціальних стандартів тощо. Розвиток навичок саморегуляції дозволяє студентам більш об'єктивно оцінювати ситуації та

реагувати на них без негативних наслідків для свого емоційного та психологічного стану.

Для ефективного розвитку навичок саморегуляції важливо навчити студентів методам стресостійкості та емоційного контролю. Це може включати в себе техніки дихальних вправ, медитації, використання позитивних афірмацій та інших методів, які допомагають заспокоїти розум та знизити рівень стресу. Також важливо вчити студентів адаптивним стратегіям управління власними емоціями, таким як перспективне мислення, зосередження на розв'язанні проблем, а також вміння побачити позитивні сторони в негативних ситуаціях [4, с. 26].

Одним із ефективних методів розвитку навичок саморегуляції є практика свідомого спостереження за власними діями та реакціями. Студентам можна запропонувати вести щоденник, де вони будуть фіксувати свої емоційні стани, події, що впливають на них, а також способи їх реагування на ці події. Це допомагає студентам краще розуміти свої власні потреби, переваги та обмеження, а також розробляти стратегії саморегуляції, які найбільш підходять їхній індивідуальній потребі.

Крім того, важливо створити сприятливе середовище для розвитку навичок саморегуляції. Це може означати підтримку та стимулювання студентів до саморозвитку, надання можливостей для саморефлексії та самоаналізу, а також створення позитивного соціального середовища, де студенти можуть відчувати себе підтриманими та захищеними.

Створення позитивного онлайн-середовища має велике значення для ефективної соціалізації та психологічного благополуччя користувачів. Онлайн-середовище може впливати на наше самопочуття, емоційний стан, ставлення до себе та інших. Тому важливо розуміти, яким чином формувати позитивне середовище в інтернеті для забезпечення психологічного комфорту та розвитку користувачів.

Одним із ключових аспектів створення позитивного онлайн-середовища є підтримка та взаємодія між користувачами. Це може включати в себе підтримку

у складних ситуаціях, позитивні коментарі та заохочення, а також взаємоповагу та толерантність у відносинах. Важливо створювати атмосферу взаємопідтримки та співпраці, щоб кожен користувач відчував себе важливим та поважаним у спільноті.

Ще одним важливим аспектом є створення безпечного середовища для всіх користувачів. Це означає запобігання кібербулінгу, дискримінації та інших форм онлайн-насильства. Організаторам платформ варто встановлювати правила поведінки та суворо реагувати на будь-які випадки порушення цих правил. Також важливо надавати можливості для звернення за допомогою та підтримку тим, хто потрапив у складну ситуацію в онлайн-середовищі.

Для забезпечення позитивного онлайн-середовища також важливо підтримувати культуру відповідального використання інтернету. Це означає надання інформації про безпеку в інтернеті, освіту щодо впливу соціальних мереж на психічне здоров'я, а також підтримку розвитку навичок критичного мислення та саморегуляції. Чим більше користувачів будуть обізнані з ризиками та можливостями онлайн-середовища, тим ефективніше вони зможуть пристосовуватися до них та забезпечувати своє психологічне благополуччя [2, с. 16].

Позитивне онлайн-середовище також потребує розвитку медіа-грамотності серед користувачів. Це означає навчання людей розрізняти достовірну інформацію від фейкової, розуміти механізми маніпуляції в інформаційному просторі, а також вміти критично оцінювати контент, що зустрічається в мережі. Розвиток медіа-грамотності дозволить користувачам уникати психологічних пасток та бути більш обізнаними у власних діях в онлайн-середовищі.

Висновки до другого розділу

Було проведено дослідження тесту на інтернет залежність К.Янг, та його впливу на такі показники як адаптивність за методикою “діагностики соціально-психологічної адаптації” К. Роджерса і Р. Даймонда; міжособистісні відносини за методикою діагностики міжособистісних відносин Т. Лірі; комунікативна креативність за тестом-опитувальником комунікативної креативності О.П. Саннікової і Р.В. Белоусової; критичне мислення за тестом критичного мислення Л. Старкі.

Ми провели аналіз отриманих даних за тестом на інтернет залежність К.Янг та виявили, що лише 8 (20%) досліджуваних отримали показник нормального використання інтернету, найбільша група з 16 (40%) респондентів отримали помірну інтернет залежність. Також нами було виявлено наступні результати за методикою “діагностики соціально-психологічної адаптації” К. Роджерса і Р. Даймонда: у 26 (60%) респондентів показник “Адаптивності” в межах норми, інші 10 (25%) та 4 (10%) отримали надмірно високий та надмірно низькі показники відповідно. При математичній обробці результатів ми отримали значиму кореляцію, що говорить нам про те, чим більший показник залежності від інтернету, тим вищі показники адаптивності.

В ході аналізу результатів за методикою діагностики міжособистісних відносин Т. Лірі, було виявлено, що найвищий показник високого рівня, наявний за шкалою “доброзичливий”, отримало 17 (42,5%) респондентів, а найнижчі показники цього ж рівня, отримали шкали “егоїстичний”, “агресивний”, “підозрілий”, “залежний” - 0 респондентів щодо кожної шкали. Найвищим показником середнього рівня є шкала “альтруїстичний” - 15 (37,5%) респондентів та найнижчим шкала “авторитарний” - 5 (12,5%). Найвищим показником серед низького рівня виявлено шкалу “залежний” - 34 (85%), в той час найнижчий показник отримала шкала “підозрілий” - 30 (75%). При математичній обробці результатів ми отримали значиму кореляцію на такі шкали як “авторитарний”, “егоїстичний”, “доброзичливий”, “альтруїстичний”, що

говорить нам про те, чим більший показник залежності від інтернету, тим вищі показники позитивних міжособистісних відносин.

За результатами теста-опитувальника комунікативної креативності О.П. Саннікової і Р.В. Белоусової, було виявлено, що 6 (15%) респондентів отримали показник мінімальної креативності та більша частина опитуваних - 22 (55%) отримали середній показник креативності. При математичній обробці результатів ми отримали значиму кореляцію, що говорить нам про те, чим більший показник залежності від інтернету, тим вищі показники комунікативної креативності.

За результатами теста критичного мислення Л. Старкі, ми встановили, що 4 (10%) респондентів демонструє низький рівень критичного мислення, серед інших учасників дослідження, 27 (67,5%) показує середній рівень критичного мислення. При математичній обробці результатів ми отримали значиму кореляцію, що говорить нам про те, чим більший показник залежності від інтернету, тим вищі показники критичного мислення.

З огляду на проведені дослідження ми можемо зробити висновок, що гіпотеза доведена, соціальні мережі позитивно впливають на процес соціалізації студентської молоді.

Також нами були розроблені практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання соціальних мереж в процесі соціалізації студентів, в них входить: проведення освітніх програм, надання студентам доступу до консультування з досвідченими психологами або психотерапевтами, створення позитивного та безпечного середовища для всіх користувачів.

ВИСНОВКИ

Було проведено теоретичний аналіз впливу соціальних мереж на соціалізацію студентської молоді. У результаті теоретичного аналізу стало очевидним, що соціальні мережі впливають на формування індивідуальної ідентичності студентів шляхом відображення їхнього «Я» у віртуальному просторі. Вони надають можливість самопрезентації та самовираження, що впливає на спосіб, яким студенти сприймають себе та взаємодіють з іншими. Крім того, через соціальні мережі студенти можуть впливати на сприйняття суспільства щодо різних аспектів, таких як політика, культура, та гендерні ролі. Значна увага також була приділена впливу соціальних мереж на міжособистісні відносини та комунікацію студентів. З одного боку, ці мережі надають можливість для швидкого та зручного спілкування, сприяючи зближенню та обміну ідеями. З іншого боку, вони можуть викликати негативні наслідки, такі як ізоляція та зменшення особистого контакту. Таким чином, вплив соціальних мереж на міжособистісні відносини студентів є багатовекторним, і важливо враховувати як позитивні, так і негативні аспекти цього впливу. Крім того, важливим аспектом впливу соціальних мереж є їхня роль у навчанні та професійному розвитку студентів. Сучасні технології дозволяють збільшити доступ до освітніх ресурсів, сприяючи навчанню та саморозвитку. Крім того, соціальні мережі можуть бути корисним інструментом для побудови контактів у професійній сфері та знаходження робочих можливостей. Однак важливо пам'ятати про необхідність критичного мислення та уважного підходу до інформації, яку ми зустрічаємо в мережах, оскільки не завжди вона може бути надійною та правдивою.

Були підібрана відповідна методична база дослідження, в неї входять тест на інтернет залежність К.Янг, для виявлення рівня інтернет-залежності, методика “діагностики соціально-психологічної адаптації” К. Роджерса і Р. Даймонда, для виявлення рівня адаптивності; методика діагностики міжособистісних відносин Т. Лірі, для виявлення типу міжособистісних

відносин; тест-опитувальник комунікативної креативності О.П. Саннікової і Р.В. Белоусової, для виявлення рівня комунікативної креативності; тест критичного мислення Л. Старкі, для виявлення рівня критичного мислення.

Був проведений математичний аналіз результатів дослідження, в ході якого було виявлено, значущі кореляційні зв'язки між рівнем інтернет-залежності та рівнем адаптивності, деякими типами міжособистісних відносин, рівнем комунікативної креативності та рівнем критичного мислення, що підтвердили нашу гіпотезу про те, що соціальні мережі позитивно впливають на процес соціалізації студентської молоді.

Також нами були розроблені практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання соціальних мереж в процесі соціалізації студентів, в них входить: проведення освітніх програм, надання студентам доступу до консультування з досвідченими психологами або психотерапевтами, створення позитивного та безпечного середовища для всіх користувачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Березовська Л. Вплив соціальних мереж на психологічне благополуччя особистості. Вісник Національного університету оборони України. 2020. № 55(2). С. 28–36.
2. Бондаровська В.М., Пов'якель Н.І. У мережі Інтернет: психологічні, етичні, культурологічні проблеми. Психолог. 2005. № 25 (169). С. 10–15.
3. Буковська О.О. Просоціальна спрямованість та поведінка особистості. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка. Екологічна психологія. 2019. Т. VII. Вип. 47. С. 120–129.
4. Варіативність соціалізації особистості в умовах сучасного інформаційного суспільства : монографія / кол. авторів; ред. Н. М.Токаревої. Кривий Ріг : ТОВ НВП "Інтерсервіс", 2017. – 219 с
5. Гіденко Є. С. Кібербулінг: насильство в соціальній мережі. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Юриспруденція. 2021. № 50. С. 26–29.
6. Галіч Т. Соціальні мережі Інтернет як агент соціалізації молоді. Спеціальні та галузеві соціології. Том XV, Випуск 281. 2014. С. 250-256.
7. Григорчук Л. П. "Використання інтернет-ресурсів у навчальному процесі студентів: погляд з позиції психології". Запоріжжя: Видавництво Запорізького національного університету, 2020. 214 с.
8. Гриценко Л. О. "Інноваційні технології в освіті: використання соціальних мереж у вищих навчальних закладах". Вінниця: Видавництво Вінницького національного медичного університету, 2017. 204 с.
9. Данько Ю. А. Соціальні мережі як форма сучасної комунікації: плюси і мінуси / Ю. А. Данько // Сучасне суспільство . - 2012. - Вип. 2. - С. 179-184.
10. Денисова С. В. "Співпраця і взаємодія в соціальних мережах серед студентів". Дніпро: Видавництво Дніпровського національного університету, 2016. 198 с.
11. Іванова Н. О. "Вплив соціальних мереж на психологічний стан студентів". Київ: Видавництво Київського національного університету, 2018. 224 с.

12. Іванченко Т. П. "Ефективність використання соціальних мереж у навчальному процесі студентів економічних спеціальностей". Херсон: Видавництво Херсонського державного університету, 2019. 208 с.
13. Киричок І.І. Вплив Інтернету на морально-духовні та соціальні цінності старшокласників. Психолого-педагогічні науки. 2015. No 3. С. 108–113.
14. Ковальчук М. М. "Використання соціальних мереж в навчальному процесі студентів". Харків: Видавництво Харківського національного університету, 2019. 235 с.
15. Кононенко І. М. "Соціальні мережі як засіб саморозвитку студентів гуманітарних спеціальностей". Запоріжжя: Видавництво Запорізького національного університету, 2015. 198 с.
16. Кравченко О. В. "Особливості використання соціальних мереж в навчальному процесі студентів гуманітарних спеціальностей". Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 2017. 221 с.
17. Ліщинська О. А. Інформаційно–психологічна безпека : концепція соціокультурного імунітету : моногр. / О. А. Ліщинська. – Івано-Франківськ : Богдан Кузів, 2013. – 144 с.
18. Мазур Т.В. Соціально-психологічні аспекти самореалізації особистості в сучасних умовах. Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія. 2013. No 1. С. 117–121.
19. Марченко К. І. "Використання соціальних мереж у педагогічній діяльності викладачів". Чернівці: Видавництво Чернівецького національного університету, 2021. 227 с.
20. Мельник О. С. "Використання соціальних мереж для саморозвитку студентів". Луганськ: Видавництво Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, 2020. 210 с.
21. Методика диагностики социально-психологической адаптации К. Роджерса – Р. Даймонд / Фетискин Н. П., Козлов В. В., Мануйлов Г. М. Социально-психологическая диагностика развития личности и малых групп. Изд-во Института Психотерапии, 2002. С. 193–197.

22. Михайленко В. С. "Особливості використання соціальних мереж в навчальному процесі студентів технічних спеціальностей". Рівне: Видавництво Рівненського державного університету, 2020. 236 с.
23. Назаренко І. П. "Вплив соціальних мереж на розвиток мовленнєвих навичок студентів-філологів". Кропивницький: Видавництво Кропивницького державного педагогічного університету, 2017. 194 с.
24. Немеш О.М. Віртуальна діяльність особистості: структура та динаміка психологічного змісту : монографія. Київ : Слово, 2017. 391 с.
25. Олійник Т. О. Дослідження як складова технології критичного мислення. Педагогіка та психологія : [зб. наук. праць] 2001. № 18. С. 54–59.
26. Павленко А. К. "Соціальні мережі у формуванні професійної компетентності студентів". Черкаси: Видавництво Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, 2019. 203 с.
27. Павленко М. С. "Роль соціальних мереж у розвитку креативного мислення студентів". Тернопіль: Видавництво Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2019. 205 с.
28. Петренко О. П. "Соціальні мережі та формування ідентичності у студентській молоді". Львів: Видавництво Львівського університету, 2017. 186 с.
29. Петрунько О.В. Інтернет як технологія соціалізації дітей та молоді. Педагогіка і психологія. 2010. № 1. С. 85–95.
30. Петрунько О. В. Молодь та інноваційні технології: перспективи і ризики взаємодії : Методичний посібник / О. В. Петрунько. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. – 84 с.
31. Прохоренко Т.Г. Соціалізація молоді в інформаційному суспільстві: особливості та ризики. Вісник національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». Серія: Політологія. Харків: Право, 2016. №2 (29). С.128–134
32. Санникова О. П. Оцінка показателів комунікативної креативності с помощью оригинальной методики / О. П. Санникова, Р. В. Белоусова // Наука і освіта. – 2001. – № 6. – С. 52–54.
33. Сидоренко В. О. "Інноваційні технології в освіті: використання соціальних мереж у вищих навчальних закладах". Луцьк: Видавництво Луцького національного університету, 2015. 193 с.

34. Соколова О. В. "Використання соціальних мереж у навчальному процесі студентів медичних спеціальностей". Полтава: Видавництво Полтавського національного медичного університету, 2018. 209 с.
35. Терешкун О. Ф, Ілюшкін О. С. Соціальні мережі у сучасному суспільстві : психологічний аналіз. Соціальна психологія. Український науковий журнал. 2011. № 5, С. 86–95
36. Тест межличностных отношений Лири [Електронний ресурс] // Психологос/ Режим доступу <https://www.psychologos.ru/articles/view/testmezhlchnostnyh-otnosheniy-liri>
37. Чернявська І. М. "Вплив соціальних мереж на академічну успішність студентів". Одеса: Видавництво Одеського національного університету, 2018. 207 с.
38. Шевченко Л. М. "Соціальні мережі як інструмент комунікації та навчання студентів". Суми: Видавництво Сумського державного університету, 2016. 197 с.
39. Шевченко Т. В. "Соціальні мережі як інструмент академічного розвитку студентів". Житомир: Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2016. 195 с.
40. Янг К.С. Диагноз - Интернет-зависимость // Мир Интернет. 2000, N 2.

ДОДАТКИ

Додаток А

«Тест на інтернет залежність» К. Янг

Інструкція до тесту

Для визначення ступеня залежності від інтернету, потрібно відповісти на ряд запитань, вибираючи в якості відповідей, запропоновану шкалу варіантів:

5	–	–	завжди;
4	–	досить	часто;
3	–	–	іноді;
2	–	часом	буває;
1	–	дуже	рідко;
0	– це не відноситься до мене.		

Відзначайте номери варіанти відповіді, які одночасно є і балами для тесту на інтернет-залежність. Важливо відповідати на питання чесно і відверто.

- 1 Як часто ви порушує часові рамки, встановлені батьками для користування мережею?
- 2 Як часто ви не виконуєте свої домашні обов'язки, щоб провести більше часу в мережі?
- 3 Як часто ви надаєте перевагу провадженню часу в мережі замість того, щоб провести його в сімейному колі?
- 4 Як часто ви формуєте нові стосунки з друзями через мережу?
- 5 Як часто батьки нарікають на кількість часу, яку ви проводите в мережі?
- 6 Як часто ваше навчання страждає внаслідок кількості часу, проведеного в мережі?
- 7 Як часто ви перевіряєте електронну пошту, перш ніж зайнятися чимось іншим?
- 8 Як часто ви надаєте перевагу спілкуванню в мережі над спілкуванням з оточуючими?
- 9 Як часто ви не відповідаєте на запитання про те, що робите в інтернеті?
- 10 Як часто батьки заставляли вас, коли ви заходили в інтернет всупереч їх волі?
- 11 Як часто ви проводите час у своїй кімнаті, граючи на комп'ютері?
- 12 Як часто ви отримуєте дивні дзвінки від нових мережевих «друзів»?
- 13 Як часто ви огризаєтеся, кричите чи дієте роздратовано, якщо вас потурбували з приводу перебування в мережі?
- 14 Як часто ви виглядаєте більш замученим та стомленим, ніж тоді, коли вдома ще не було інтернету?
- 15 Як часто ви виглядаєте зануреним у думки про повернення до мережі, коли ви не знаходитесь в мережі?
- 16 Як часто ви сваритеся та гніваєтеся, коли батьки сердяться з приводу часу, проведеного вами в мережі?
- 17 Як часто ви надаєте перевагу перебуванню в мережі, а не своїм колишнім улюбленим заняттям, хобі, інтересам?
- 18 Як часто ви стаєте агресивним, коли на вас накладають обмеження в часі, проведеному в мережі?
- 19 Як часто ви замість прогулянок із друзями надаєте перевагу провадженню часу в мережі?
- 20 Як часто ви відчуваєте пригніченість, спад настрою, нервуєтеся, коли знаходитесь поза мережею, а після повернення до мережі все це зникає?

0–30 балів — нормальне використання інтернету.

31 бал–49 балів — легкий ступінь інтернет-залежності.

50–79 балів — помірний ступінь інтернет-залежності.

80–100 балів — надмірний ступінь інтернет-залежності.

Результати “Тесту на інтернет-залежність” Кімберлі Янг

Респонденти	норма	легкий	помірний	надмірний
P1	25			
P2		41		
P3	12			
P4			61	
P5		36		
P6			50	
P7			53	
P8	29			
P9		49		
P10			71	
P11		33		
P12		49		
P13			62	
P14		44		
P15			57	
P16	19			
P17	30			
P18		39		
P19			77	
P20	28			
P21			62	
P22		36		
P23	18			
P24		49		
P25	21			
P26			53	

P27		37		
P28			50	
P29		42		
P30				93
P31			78	
P32		35		
P33		35		
P34			56	
P35		43		
P36			67	
P37		39		
P38			52	
P39			69	
P40			55	

Методика “діагностики соціально-психологічної адаптації”

К.Роджерса і Р. Даймонда

Психолог пропонує досліджуваному прочитати висловлювання та порівняти їх зі своїм досвідом. У бланку слід зазначити відповідь, базуючись на таких оцінках:

- 0 - це мене зовсім не стосується;
- 1 - це мене не стосується;
- 2 - мабуть, це мене не стосується;
- 3 - не знаю, чи це мене стосується;
- 4 - це схоже на мене, але маю сумніви;
- 5 - це схоже на мене;
- 6 - це точно я.

Текст методики

1. Відчуває незручність, коли вступає з кимось у діалог.
2. Не має бажання розкриватися перед іншими.
3. У всьому подобається ризик, боротьба, змагання.
4. Має до себе високі вимоги.
5. Часто сварить себе за те, що зробив.
6. Часто відчуває себе пригнобленим.
7. Має сумніви, що може подобатися особам протилежної статі.
8. Свої обіцянки виконує завжди.
9. Теплі, добрі стосунки з оточуючими.
10. Людина стримана, замкнена; тримається осторонь.
11. У невдачах звинувачує себе.
12. Людина відповідальна; на неї можна покластися.
13. Відчуває, що не у змозі змінити щось, усі зусилля марні.
14. На багато речей дивиться очима однолітків.
15. Приймає в цілому ті правила й вимоги, яких варто дотримуватись.
16. Власних переконань і правил не вистачає.
17. Подобається мріяти, іноді - вдень; важко повертається від мрії до реальності.
18. Завжди готовий до захисту і навіть нападу: переживає образи болісно, розмірковуючи над способами помсти.
19. Уміє керувати собою і власними вчинками, примушувати себе або дозволяти собі; самоконтроль для нього - не проблема.
20. Часто змінюється настрій: настає нудьга.
21. Усе, що стосується інших, не хвилює: зосереджений на собі, зайнятий собою.
22. Люди, як правило, йому подобаються.
23. Не соромиться своїх почуттів, відкрито їх виражає.
24. Серед великого скупчення людей відчуває себе дещо самотньо.
25. Нині бажає все покинути, кудись сховатися.
26. З оточуючими зазвичай вільно спілкується.
27. Важко боротися із самим собою.
28. Напружено сприймає доброзичливе ставлення оточуючих, якщо вважає, що не заслуговує на нього.

29. У душі - оптиміст, вірить у найкраще.
30. Людина вперта; таких називають важкими.
31. До людей критичний, засуджує їх, якщо вважає, що вони цього заслуговують.
32. Часто відчуває себе не тим, хто веде, а тим, кого ведуть: йому не завжди вдається думати і діяти самостійно.
33. Більшість із тих, хто його знає, добре до нього ставиться, люблять його.
34. Іноді бувають такі думки, про які не хочеться комусь розповідати.
35. Людина з привабливою зовнішністю.
36. Відчуває себе безпомічним, має потребу відчувати когось поруч.
37. Приймавши рішення, виконує його.
38. Приймаючи самостійні рішення, не може звільнитися від впливу інших людей.
39. Відчуває почуття провини, навіть коли звинувачувати себе немає сенсу.
40. Відчуває неприязнь до того, що його оточує.
41. Усім задоволений.
42. Почувається погано: не може організувати себе.
43. Відчуває млявість; усе, що раніше хвилювало, стало байдужим.
44. Урівноважений, спокійний.
45. Роздратований, часто не може стриматися.
46. Часто відчуває себе ображеним.
47. Людина спонтанна, нетерпляча, гарячкувата: бракує стриманості.
48. Буває, що поширює плітки.
49. Не дуже довіряє своїм почуттям: вони іноді підводять його.
50. Досить важко бути самим собою.
51. На першому місці - думки, а не почуття: перед тим як щось зробити, добре поміркуює.
52. Те, що відбувається, тлумачить по-своєму, здатен нафантазувати зайве.
53. Терплячий до інших і приймає кожного таким, яким він є.
54. Намагається не думати про свої проблеми.
55. Вважає себе цікавою людиною - привабливою як особистість, помітною.
56. Людина сором'язлива.
57. Обов'язково треба нагадувати, підштовхувати, щоб доводив справу до кінця.
58. У душі відчуває перевагу над іншими.
59. Немає нічого, у чому б виявив індивідуальність, своє "Я".
60. Боїться думок інших про себе.
61. Честолюбний, небайдужий до успіху, схвалення: у тому, що для нього суттєво, намагається бути кращим.
62. Людина, у якої на даний момент багато такого, що викликає презирство.
63. Людина діяльна, енергійна, ініціативна.
64. Пасує перед труднощами й ситуаціями, які загрожують ускладненнями.
65. Просто недостатньо оцінює себе.
66. Ватажок, вміє впливати на інших.
67. Ставиться до себе в цілому добре.
68. Людина наполеглива, їй завжди важливо зробити все по-своєму.
69. Не подобається, коли з кимось порушуються зв'язки, особливо - якщо починаються сварки.

70. Досить довго не може прийняти рішення, потім має сумніви щодо його правильності.

71. Розгублений, невпевнений у собі.

72. Задоволений собою.

73. Йому часто не щастить.

74. Людина приємна, приваблює інших.

75. Можливо, не дуже вродливий, але може подобатись як людина, особистість.

76. З презирством ставиться до осіб протилежної статі й не має контактів із ними.

77. Коли треба щось зробити, його охоплюють страх, сумніви.

78. Легко, спокійно на душі, немає нічого, що сильно хвилювало б.

79. Уміє наполегливо працювати.

80. Відчуває, що росте, дорослішає: змінюється сам і змінює ставлення до навколишнього світу.

81. Іноді говорить про те, про що насправді не має уявлення.

82. Завжди говорить тільки правду.

83. Схвильований, напружений.

84. Щоб він щось зробив, треба вперто наполягати на цьому.

85. Відчуває невпевненість у собі.

86. Обставини часто змушують захищати себе, виправдовуватись і обґрунтовувати свої вчинки.

87. Людина поступлива, м'яка у ставленні до інших.

88. Людина, якій подобається міркувати.

89. Іноді подобається хизуватися.

90. Приймає рішення і відразу змінює їх; звинувачує себе у відсутності волі, а вдіяти з собою нічого не може.

91. Намагається покладатися на свої сили, не розраховує на чийсь допомогу.

92. Ніколи не запізнюється.

93. Відчуває внутрішню несвободу.

94. Відрізняється від інших.

95. Не дуже надійний, на нього не можна покластися.

96. Добре себе розуміє, усе в собі приймає.

97. Товариська, відкрита людина; легко спілкується з людьми.

98. Сили і здібності відповідають тим завданням, які треба вирішувати; усе може виконати.

99. Себе не цінує: ніхто його не сприймає серйозно, у кращому випадку усі до нього ставляться поблажливо, просто терплять.

100. Хвилюється, що забагато переймається особами протилежної статі.

101. Усі свої звички вважає позитивними.

Показники		Номери висловлювань	Норма
а	Адаптивність	4, 5, 9, 11, 12, 15, 19, 22, 23, 26, 27, 29, 33, 35, 37, 41, 44, 47, 51, 53, 55, 61, 63, 67, 68, 72, 74, 75, 78, 79, 80, 88, 91, 94, 96, 97, 98	68-136

Результати, менші від норми, інтерпретуються як надмірно низькі, а більші від норми - як високі.

Результати методики “діагностики соціально-психологічної адаптації” К. Роджерса і Р. Даймонда

Респонденти	норма	надмірно високий	надмірно низький
P1	75		
P2		158	
P3			60
P4		140	
P5	127		
P6		144	
P7		139	
P8	89		
P9		140	
P10	121		
P11	75		
P12	99		
P13		160	
P14	113		
P15	85		
P16			51
P17			63
P18	79		
P19	130		
P20	100		
P21	115		
P22	135		
P23			67
P24	121		
P25	134		
P26	118		
P27	69		
P28	91		

P29	129		
P30		195	
P31		148	
P32	82		
P33	136		
P34	105		
P35	70		
P36	86		
P37	101		
P38	126		
P39	95		
P40		139	

Методика діагностики міжособистісних відносин Лірі

Інструкція: Вам пропонується список характеристик. Слід уважно прочитати кожен з них і вирішити, чи відповідає вона Вашому уявленню про себе. Якщо відповідає - Так, якщо не відповідає або Ви сумніваєтесь - Ні. Намагайтеся бути щирими.

1. Другие думают о нем благосклонно
2. Производит впечатление на окружающих
3. Умеет распоряжаться, приказывать
4. Умеет настоять на своем
5. Обладает чувством достоинства
6. Независимый
7. Способен сам позаботиться о себе
8. Может проявлять безразличие
9. Способен быть суровым
10. Строгий, но справедливый
11. Может быть искренним
12. Критичен к другим
13. Любит поплакаться
14. Часто печален
15. Способен проявлять недоверие
16. Часто разочаровывается
17. Способен быть критичным к себе
18. Способен признать свою неправоту
19. Охотно подчиняется
20. Уступчивый
21. Благодарный
22. Восхищающийся, склонный к подражанию
23. Уважительный
24. Ищущий одобрения
25. Способный к сотрудничеству, взаимопомощи
26. Стремится ужиться с другими
27. Дружелюбный, доброжелательный
28. Внимательный, ласковый
29. Деликатный
30. Ободряющий
31. Отзывчивый на призывы о помощи
32. Бескорыстный
33. Способен вызывать восхищение
34. Пользуется у других уважением
35. Обладает талантом руководителя
36. Любит ответственность
37. Уверен в себе
38. Самоуверен, напорист
39. Деловитый, практичный
40. Любит соревноваться

41. Стойкий и упорный, где надо
42. Неумолимый, но беспристрастный
43. Раздражительный
44. Открытый, прямолинейный
45. Не терпит, чтобы им командовали
46. Скептичен
47. На него трудно произвести впечатление
48. Обидчивый, щепетильный
49. Легко смущается
50. Неуверенный в себе
51. Уступчивый
52. Скромный
53. Часто прибегает к помощи других
54. Очень почитает авторитеты
55. Охотно принимает советы
56. Доверчив и стремится радовать других
57. Всегда любезен в обхождении
58. Дорожит мнением окружающих
59. Общительный, уживчивый
60. Добросердечный
61. Добрый, вселяющий уверенность
62. Нежный, мягкосердечный
63. Любит заботиться о других
64. Бескорыстный, щедрый
65. Любит давать советы
66. Производит впечатление значительного человека
67. Начальственно повелительный
68. Властный
69. Хвастливый
70. Надменный и самодовольный
71. Думает только о себе
72. Хитрый, расчетливый
73. Нетерпим к ошибкам других
74. Корыстный
75. Откровенный
76. Часто недружелюбен
77. Озлобленный
78. Жалобщик
79. Ревнивый
80. Долго помнит свои обиды
81. Самобичующийся
82. Застенчивый
83. Безынициативный
84. Кроткий
85. Зависимый, несамостоятельный

86. Любит подчиняться
87. Предоставляет другим принимать решения
88. Легко попадает впросак
89. Легко поддается влиянию друзей
90. Готов довериться любому
91. Благорасположен ко всем без разбора
92. Всем симпатизирует
93. Прощает все
94. Переполнен чрезмерным сочувствием
95. Великодушен, терпим к недостаткам
96. Стремится покровительствовать
97. Стремится к успеху
98. Ожидает восхищения от каждого
99. Распоряжается другими
100. Деспотичный
101. Сноб, судит о людях лишь по рангу и достатку
102. Тщеславный
103. Эгоистичный
104. Холодный, черствый
105. Язвительный, насмешливый
106. Злой, жестокий
107. Часто гневлив
108. Бесчувственный, равнодушный
109. Злопамятный
110. Проникнут духом противоречия
111. Упрямый
112. Неверчивый, подозрительный
113. Робкий
114. Стыдливый
115. Отличается чрезмерной готовностью подчиняться
116. Мягкотельный
117. Почти никогда никому не возражает
118. Навязчивый
119. Любит, чтобы его опекали
120. Чрезмерно доверчив
121. Стремится сыскать расположение каждого
122. Со всеми соглашается
123. Всегда дружелюбен
124. Любит всех
125. Слишком снисходителен к окружающим
126. Старается утешить каждого
127. Заботится о других в ущерб себе
128. Портит людей чрезмерной добротой

Після того, як досліджуваний оцінить себе, підраховуються бали за кожним з восьми октантів психограми методики. Кожний плюс оцінюється в 1 бал; таким чином, максимальна оцінка октанта — 16 балів.

1. октант(Авторитарний): 1 – 4, 33 – 36, 65 – 68, 97 – 100
2. октант(Егоїстичний): 5 – 8, 37 – 40, 69 – 72, 101 – 104 .
3. октант(Агресивний): 9 – 12, 41 – 44, 73 – 76, 105 – 108
4. октант(Підозрілий): 13 – 16, 45 – 48, 77 – 80, 109 – 112
5. октант(Підпорядкований): 17 – 20, 49 – 52, 81 – 84, 113 – 116
6. октант(Залежний): 21 – 24, 53 – 56, 85 – 88, 117 – 120
7. октант(Доброзичливий): 25 – 28, 57 – 60, 89 – 92, 121 – 124
8. октант(Альтруїстичний): 29 – 32, 61 – 64, 93 – 96, 125 – 128.

Результати методики діагностики міжособистісних відносин Т. Лірі

Р еспонде нти	а вторита рний	егоїс тичний	агр есивний	п ідозріли й	під порядкован ий	з алежний	д оброзич ливий	а льтруїст ичний
1	Р 5	6	6	1 1	13	9	1 0	1 1
2	Р 9	8	5	3	6	3	1 2	1 1
3	Р 3	4	4	9	15	1 1	9	1 0
4	Р 1 2	11	9	2	8	7	1 3	1 3
5	Р 8	7	5	5	10	9	9	1 0
6	Р 1 1	11	3	3	4	2	1 4	1 0
7	Р 1 0	10	4	5	5	2	1 4	1 4
8	Р 4	4	10	9	12	8	1 0	1 0
9	Р 1 1	11	3	3	4	5	1 1	1 3
10	Р 1 2	12	4	4	3	1	1 5	1 5
11	Р 6	6	11	1 1	9	9	9	1 0
12	Р 9	9	6	6	5	3	1 5	1 5

13	P	1 0	10	8	8	7	5	1 4	1 4
14	P	9	9	9	9	5	6	1 2	1 2
15	P	1 2	12	11	1 1	5	5	1 6	1 6
16	P	5	5	4	9	10	1 2	9	1 0
17	P	7	7	7	8	7	9	1 1	1 1
18	P	5	5	5	6	9	7	1 0	1 0
19	P	1 0	10	10	6	3	3	1 4	1 4
20	P	3	2	2	2	12	9	9	9
21	P	9	9	10	3	3	2	1 3	1 3
22	P	5	5	4	5	14	6	1 1	1 1
23	P	4	6	6	1 0	12	1 1	9	9
24	P	1 1	11	10	5	5	4	1 2	1 2
25	P	7	7	7	8	13	1 0	1 0	1 0
26	P	1 0	10	10	7	3	2	1 4	1 4
27	P	6	6	5	6	7	6	9	1 0
28	P	1 0	10	9	1 0	10	3	1 2	1 2
29	P	6	7	6	6	7	5	1 1	1 1
30	P	9	9	9	4	5	2	1 6	1 6
31	P	1 5	11	5	5	2	2	1 5	1 5
	P	2	2	9	3	11	8	1 0	1 0

32									
33	P	7	7	8	7	15	7	1 1	1 1
34	P	9	9	9	4	2	4	1 4	1 0
35	P	5	5	5	4	7	3	1 1	1 1
36	P	1 4	10	5	5	3	2	1 3	1 3
37	P	2	3	3	2	9	4	1 0	1 0
38	P	9	9	9	8	7	2	1 3	1 1
39	P	1 6	11	10	2	3	3	1 5	1 5
40	P	9	8	9	6	5	5	1 4	1 4

Тест-опитувальник комунікативної креативності (О.П. Саннікова, Р.В. Белоусова)

Будь ласка, оцініть кожне твердження за шкалою від 1 до 5, де:

- 1 - зовсім не згоден
- 2 - скоріше не згоден
- 3 - не впевнений
- 4 - скоріше згоден
- 5 - повністю згоден

Опитувальник комунікативної креативності

- 1.Я легко знаходжу спільну мову з новими людьми.
- 2.Мені подобається брати участь у дискусіях на різні теми.
- 3.Я часто знаходжу нові підходи до розв'язання комунікативних проблем.
- 4.Я вмію змінювати свій стиль спілкування в залежності від ситуації.
- 5.Я люблю імпровізувати у спілкуванні.
- 6.Мені легко вдається генерувати нові ідеї під час розмови.
- 7.Я швидко адаптуюсь до нових комунікативних умов.
- 8.Я завжди намагаюся знайти оригінальні способи вираження своїх думок.
- 9.Я вмію переконливо аргументувати свою точку зору.
- 10.Я відчуваю задоволення від обміну думками з іншими людьми.

Оцінювання результатів

Для підрахунку результатів, складіть бали за всіма твердженнями. Високий сумарний бал свідчить про високий рівень комунікативної креативності.

Мінімальна комунікативна креативність - 10-20 балів

Нормальна комунікативна креативність - 21-40 балів

Висока комунікативна креативність - 41-50 балів

Результати теста-опитувальника комунікативної креативності (О.П. Саннікова, Р.В. Белоусова)

Респонденти	мінімальна	нормальна	висока
P1	13		
P2		25	
P3	15		
P4			45
P5		37	
P6		25	
P7		22	
P8	13		
P9		33	
P10			47

P11		32	
P12		39	
P13	15		
P14		40	
P15	14		
P16	14		
P17		29	
P18	10		
P19			49
P20	16		
P21			46
P22		29	
P23	17		
P24		39	
P25	18		
P26		37	
P27		21	
P28		38	
P29		33	
P30			45
P31			46
P32		34	
P33		29	
P34			42
P35		38	
P36	14		
P37	10		
P38			45
P39			42
P40		25	

Тест критичного мислення Л. Старкі

Інструкція: після кожного запитання оберіть відповідь, яка на вашу думку є правильною.

1. Опросы показали, что люди, живущие в Антарктике, более счастливы, чем люди, живущие во Флориде. Какой вывод можно сделать на основании этого факта?

- 1) Флоридцы стали бы счастливее, если бы они переехали в Антарктику
- 2) Люди, живущие в более холодном климате счастливее, чем люди в более тёплом климате
- 3) Это вполне закономерно - что в Антарктике живут люди, которые удовлетворены своей жизнью
- 4) Вовсе не факт, что опрос показал правильный результат. На самом деле результат должен был быть противоположный

2. Что из нижеследующего не является дедуктивным выводом?

- 1) Все старшие по должности в Техническом Отделе получили высшее образование с отличием. Фэйв работает в Техническом Отделе, поэтому Фэйв получила высшее образование с отличием.
- 2) Лучшие произведения Сильвии Плаф - её поэзия. Сильвия Плаф также написала роман. Её роман не был её лучшим произведением.
- 3) Я люблю мопсов. Честер - мопс. Следовательно, я люблю Честера.
- 4) Если я куплю эти чипсы, то я съем всю пачку сегодня вечером. Я купил крендели с солью, и поэтому я съел их вместо чипсов.

3. Что является самым весомым фактором, благодаря которому наша хоккейная команда победила в этом сезоне?

- 1) Наша команда стала играть новыми клюшками.
- 2) У нашей команды появился новый тренер.
- 3) Наша команда наняла сильного экстрасенса, который мешал играть соперникам.
- 4) Все перечисленные факторы являются равнозначно весомыми.

4. Вы решаете какой автомобиль купить и выбираете между двухместным спортивным автомобилем, двухдверным седаном и мини-внедорожником. Что не является принципиальным критерием для выбора?

- 1) Цена
- 2) Расход топлива.
- 3) Давление в шинах.
- 4) Вместимость багажника.

5. Что НЕ является обоснованным суждением?

1) Есть шесть банок консервированных помидоров в кладовой, и еще четырнадцать банок в подвале. Больше нет никаких банок с помидорами в его доме. Поэтому, в его доме есть только двадцать банок консервированных помидоров.

2) Все, кто вчера двигался по федеральной автостраде в северном направлении, опоздал на работу. Фейт находилась на федеральной автостраде, Фейт опоздала на работу.

3) Майкл живет в Канзас – Сити, в Канзасе, или в Канзас – Сити, Миссури. Если он живет в Канзасе, то он американец.

4) Никому, кто ест в кафетерии, не нравится пицца. Мой босс ест в кафетерии. Из этого следует, что ей не нравится пицца.

6. Какое из этих суждений является обоснованным?

1) Мне приснилось, что я получил тройку за тест по биологии, а потом это случилось наяву. Сны сбываются.

2) Бет хотела лучше водить машину, поэтому она пошла на уроки вождения и изучила руководство по автомобилям. Она действительно стала лучше водить машину.

3) После сильного штормового ветра все листья упали с деревьев. Вывод: листья опадают из-за ветра.

4) Когда Макс понял, что простудился, он начал принимать колдрекс. Через четыре дня он почувствовал себя гораздо лучше, благодаря колдрексу.

7. В каком случае лучше сходить в библиотеку, а не искать в интернете?

1) Если Вы пишете о недавних решениях Конституционного суда.

2) Если вы изучаете рост акций, которые собираетесь приобрести.

3) Если сравниваете процентные ставки по кредиту.

4) Если хотите побольше знать о каких-то исторических местах Вашего города

8. Какое утверждение НЕ является фактом?

1) Моя презентация была превосходна. Мой босс теперь меня повысит.

2) Моя презентация была превосходна. Все клиенты сказали мне, что им понравилось.

3) Моя презентация была превосходна. Я получил премию от руководства.

4) Моя презентация была превосходна. Это было отмечено в моей аттестации.

9. Что из нижеследующего является обоснованным аргументом?

1) Я получил отлично за тест, хотя я и не очень старательно к нему готовился. Поэтому можно и дальше проходить тесты с отличными оценками, не затрачивая усилий для подготовки к ним.

2) Ваша машина стала барахлить. Вы недавно обращались к новому механику. Он и является причиной проблем Вашей машины.

3) Вы не пылесосили уже несколько недель. У Вас появилось много пыли и грязи по всему полу, и поэтому Ваша аллергия обострилась. Если вы хотите, чтобы в доме было чище, Вы должны чаще пылесосить.

4) Цены на бензин стали настолько высоки, что те, кто раньше часто ездил на своей машине на дальние расстояния, будут это делать гораздо реже.

10. Что из предложенного ниже НЕ является примером рекламной компании или агитации?

1) Лучшие из матерей готовят консервированный чили Лонгхорн.

2) Джинсы тигровой окраски можно приобрести в местном гипермаркете.

3) Голосуйте за меня, и я обещаю вам улучшить наш школы. Мой противник хочет лишь сократить школьный бюджет!

4) Наши шины не только надежные, но и долговечные.

Обробка результатів: підраховується сума отриманих балів за правильні відповіді. Правильні відповіді: 1.-2); 2.-4); 3-2); 4- 4); 5-3); 6-2); 7-4); 8-1); 9-3); 10-2). За кожну правильну відповідь надається 1 бал

Рівні розвитку критичного мислення: 1-4б. – низький; 5-7б. – середній; 8-10б. – високий.

Результати тесту критичного мислення Л. Старкі

Респонденти	низький	середній	високий
-------------	---------	----------	---------

P1		5	
P2		7	
P3	3		
P4			8
P5		5	
P6		6	
P7		7	
P8		5	
P9		7	
P10			10
P11		5	
P12		6	
P13			8
P14		6	
P15		7	
P16	4		
P17		5	
P18		5	
P19			8
P20		5	
P21			8
P22		6	
P23	2		
P24		7	
P25	3		
P26		7	
P27		5	
P28		6	
P29		6	
P30			8
P31			9
P32		5	
P33		6	

P34		7	
P35		5	
P36			9
P37			10
P38		6	
P39			9
P40		6	